

Ingyenfüzet: „A gazdatársadalom és a mezőgazdasági kamarák.”

Ára 20 fillér

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V. Bátorhy-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi Minisztérium.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII. József-kürt 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 26. szám.

Vasárnap, június 21

Bethlen István programbeszéde.

Bethlen István gróf miniszterelnök, a *Keresztény Kisgazda, Földműves és Polgári Párt* vezére, június hó 13-án, szombaton délelőtt Debrecenbe, választói körébe érkezett. A miniszterelnök a szombati napon küldöttségeket fogadott, hitfelekezeteiket látogatott meg, majd megtekintette a közintézményeket. Délután résztvett a debreceni aszszonyok ugynevezett *fagyalt-délutánján*. Másnap, június hó 14-én, vasárnap, délelőtt tizenegy órakor mondotta el a miniszterelnök hatalmas programbeszédét az *Arany Bika-szálló* zsufolásig megtelt nagytermében. A miniszterelnök beszédét a szálló nagyterméből kiszorult és a szálló

előtti térségen elhelyezkedett sokezer főnyi tömeg számára megafonokon (hangerősítőkön) továbbították. Bethlen István gróft választói debreceni tartózkodása alatt példátlan ünneplésben részesítették.

A nagyjelentőségű és a választások eredményére nézve döntő sulyu politikai esemény lezajlását az alábbiakban ismertetjük:

A nagygyűlést szentpéteri Kun Béla egyetemi tanár nyitotta meg, majd Bethlen István gróf állott fel szólásra és elmondotta, hatalmas, *másfélórás programbeszédét*.

„A falu rossza” műkedvelő szereplői Versegen.

Weisz Gyula felvétele, Aszód.

A miniszterelnök beszéde.

— Minden program annyit ér — mondotta a miniszterelnök — és annyiban ér valamit, amennyiben a nemzetet átsegíteni képes azokon a nehéz gazdasági időkön, amelyeket ma élünk. Én is programbeszédemben elsősorban gazdasági kérdésekkel kívánok foglalkozni.

— Az a nagy világválság, amellyel két év óta küzdünk, az utolsó időkben nem könnyebbedett, a mezőgazdasági cikkeknek ára nem emelkedett, sőt hanyatlott. És ha végignézem az ipari helyzetet, azt kell mondanom, hogy a mezőgazdasági osztályok meggyengülése folytán az ipari üzemek működése is szűkebb térre szorult. Szemben állunk egy általános hitelválsággal is. Kihatása van ennek a világválságnak úgyis az összes államok költségvetésére is. Ma kevés állam van Európában, amelyek deficitmentes költségvetése volna. Nálunk is épp úgy, mint az egész világon, gazdasági válság van. Nem lehetünk, sajnos, sziget egy óceán közepén. Az a segítség, amelyet a múlt évben a gazdáknak nyújtottunk, nem bizonyult elegendőnek. Nálunk is csökkent az ipari termelés, nagyobb a munkanélküliség száma. Nálunk is nehéz helyzetbe jutott a kisipar. Az állam a külföldön, ha csak nem akarunk lehetetlen feltételeket elfogadni, még a jelen percben is hosszlejárta államkölcsönt kapni nem képes. Az államvasuti bevételek csökkennek az országban és a községi háztartások is sok helyt nehézségekkel küzdenek.

— És ha mégis azt mondom, hogy a mi helyzetünk sok más országhoz képest jobb, úgy az igazat mondom. Ha a határokon átlépünk, azt látjuk, hogy Romániában 8 pengőt kap a buzdért a gazda, nem annyit, mint nálunk. Tehát ne méltóztassék azt hinni, hogy Magyarország az egyedüli ország, amely válsággal küzd. Sőt merem állítani, ha van válság a világon, úgy Magyarország nem az az ország, ahol a válság a legnagyobb volna.

— Ma átmeneti nehézségekkel állunk szemben, amelyekkel a világ minden nagy háború után küzdött. A nagy napoleoni háború után hasonló volt a helyzet Európában; valuták omlottak össze, vagyonok pusztultak el, a gazdasági élet évtizedeken keresztül pangott és nehézségekkel küzdött. Élet látjuk az 1870-es francia-német háború után a nagy bécsi krachot és azzal összefüggő közgazdasági jelenségeket. Olyan nehézségekkel állunk szemben, amely nehézségek tarthatnak rövidebb, tarthatnak hosszabb ideig, amely átmeneti nehézségekkel szemben minden nemzetnek kötelessége, hogy vértessze fel magát, mert az a nemzet, amely ebből az időből meg tudja menteni anyagi és erkölcsi javait egy jobb idő számára, oly előnyökre tesz szert a jövő szempontjából, amelyek a nemzetközi versenyfutásban neki előnyt jelentenek, amelyet visszacsinalni csak nagyon nehezen lehet.

Óvakodni kell a Gaal Gaston-párt tulzásaitól!

— Most lássuk, hogy ezekkel a bajokkal szemben a legutóbb alakult Gaal Gaston-párt milyen orvosszereket hirdet? Azt hirdeti e párt, hogy gazdasági téren a kormány helytelen gazdasági politikát követ. Az egyik követelése az, hogy a költségvetés leszállíttassék arra a szintre, amelyet a nemzet előírt és ha ez megtörténik, akkor adóreform vitessék keresztül, amelynek rendjén a magyar mezőgazdaság könnyítéseket kapna, viszont az ingó tőke sokkal súlyosabban adóztatnék meg. A programnak másik pontja az, hogy ócska hitelt Magyarországon csak banktörvényvel lehet előidézni, amely banktörvény gondoskodna kamattörvényről, magában foglalná a kamatszabályozást, uzsorának nyilvánítaná a kamatnak bizonyos százalékon felül való szedését, végre mint utolsó és egyik legfőbb pontot, azt ajánlja, hogy az ipari vámvédelmet szüntessük be abban a mértékben, mint az fennáll, különösen azoknak az iparcikkeknek a vámját, amelyeknek a mezőgazdaság a fogyasztója, legalább 30%-ra szállítsuk le.

— Ha végignézem ezt a programot, úgy az első percben szemembe ötlök, hogy lényeges vonásokban hasonlóit ahhoz a programhoz, amelyet Debrecenten 1928-ban adtam. Hiszen a múlt évben husz millióval, a folyó évben 33 millióval csökkentettük is a magyar költségvetés kiadási oldalát. Magam is hirdetem, hogy a takarékoskodik az a személyi oldal is keresztül kell vinni azáltal, hogy öt éven keresztül 10%-kal kell csökkenteni a tisztviselők létszámát fokozatosan, de nem úgy, hogy elküldjük a tisztviselőket, hanem úgy, hogy a megürülő állásokat nem töltjük be addig, amíg ezt a 10%-os csökkentést el nem érjük. Magam is hirdetem azt, hogy vámtarifánkat revízió alá kell venni és pedig abból a célból, hogy a magyar mezőgazdaság terhen csökkentjük, anélkül természetesen, hogy az ipari termelésünk jogosult érdekeit figyelmen kívül hagyjuk.

— Köztünk és a Független Kisgazdapárt felfogása között két lényeges különbség van. Az egyik az, hogy az én felfogásom szerint igen sok mindent meg kell csinálni ebből, azonban csak úgy, hogy ezáltal más jogosult érdekeket érinteni nem szabad. További különbség köztünk az, hogy ha mindaz, amit a Független Kisgazdapárt a maga részéről követel, valóra válnék, a válságon ez alig csökkentene.

— A magyar közgazdasági élet védelmi gátja a világválsággal szemben a foglalkozási ágak egységében, összefogásában és összetartásában van. Aki a mezőgazdasági védelemnek gátjait azzal akarván felépíteni, hogy ebből az egységes, védelmi vonalból kívánja a maga földjét odatalicskázni, az nemcsak hogy nem használ a gazdasági válsággal szemben a nemzetnek, hanem ellenkezőleg, gyengíti a nemzet erejét.

— Az én meggyőződésem az, hogyha mindazt megcsináljuk, amit a Független Kisgazdapárt óhajt, egy fillérrel sem lesz Magyarországon drágább a buza, egy pengő külföldi kölcsönrel sem kapunk többet, mint amennyit kapunk most. Sőt, ha az ingó tőke ellen drákói rendszabályokkal lépünk fel, abban a percben nemcsak, hogy nem jön többet ide, hanem kimenekül az országból. Azt hiszi Gaal Gaston, ha én a vámvédelem leépítésével odáig megyek, hogy ezzel a magyar iparnak állását meggyengítem, segíték a helyzetet? Még ebben az esetben sem segítenék a mezőgazdaságon. Az ipar terén egyetlen munkanélküliség sem adnék kenyeret, sőt szaporítanám a munkanélküliség számát. Mindebből világos az, hogy sok minden helyes a Gaal Gaston-féle programból, amit már 1928-iki debrecenti beszédemben is elmondtam. De sok tulzás van ebben a programban, amely tulzástól óvakodni kell, mert különben ezt a nemzetet nagyobb bajoknak tennék ki, mint amilyen bajokkal küzd a jelenben.

— Az én meggyőződésem az, hogy nem lehet kizárólag belpolitikai eszközökkel küzdeni a világválság ellen, hanem csakis nemzetközi eszközök segítségével. És itt merem állítani, hogy kötelességmulsztás minket nem terhel, sőt ezen a téren éppen a magyar kormány volt az uttörő.

Az olasz és osztrák gabonamegegyezés.

— A római és londoni konferencián a magyar földmivelésügyi államtitkár terjesztette elő a világkارتel javaslatát, amely lényegében abban áll, hogy az összes exportáló országok egymással export-kontingensekben állapodjanak meg, amely kontingensek egyenlők azokkal a szükségletekkel, amelyekkel az import-országok bírnak. Ugyanekkor állapodjon meg abban is, hogy az exportokat ezen import-országokban egyenlő és megfelelő árak mellett kínálják. A londoni konferencián ehhez a javaslatához az összes államok hozzájárultak az északamerikai Egyesült Államok kivételével.

— A másik javaslat abban áll, hogy Európa területén azok a nagy ipari államok, amelyek búzát vagy gabonát importálnak és ugyanakkor vámmal védik saját termelésüket, adnak az európai export-országoknak olyan vámmegedményt, amely vámmegedmény a buza exportárát emelné, mert hiszen nem felel teljes mértékben ezen országok szükségletét. Ezt a javaslatot még nem vetették el, de még el sem fogadták, és még további tanácskozások anyagát képezi.

— Látva a magyar kormány azt a helyzetet, hogy egy világmegoldás nem lehetséges, szűkebb regionális megoldást keresett és örömmel jelenthetem be, hogy ezt a megoldást meg is tudja találni.

— Miben áll ez a helyi megoldás? Abból, hogy azok az ipari államok, amelyek erre készek, azokkal a mezőgazdasági államokkal, amelyek arra kaphatók, olyan vámmegyegetést csinálnak, amelynek keretén belül vagy bizonyos kontingensek gabonát vesznek át ezekből az exportországokból magasabb áron, mint a világgiazi ár, vagy pedig olyan támogatást adnak ezeknek az export-országoknak, amelyek végeredményben ugyanazt idézik elő, hogy az exportteik ára magasabb árt ér el, mint a világgiazi ár. Ennek a megoldásnak az értéke attól függ, hogy sikerül-e például Magyarországnak egész exportfeleslegét ilyen módon elhelyezni. Mert ha nem sikerül, vagy nem megközelítőleg sikerül, akkor még mindig marad egy exportelendő rész, amely csak a világgiazi áron helyezhető el és ennek folytán nyomja a belföldi árakat.

— Mi Oszárországgal és Ausztriával megegyezést kötünk ilyen regionális alapon, amely megegyezés, nemcsak, néhány napon belül a világ elé kerül és amely megegyezés biztosítja azt, hogy Magyarország buzdiját lényegesen a világgiazi áron felül tessék elhelyezni ezekben az országokban. Ha ehhez hozzáveszem a bolettát, amelyet mint belső segítséget adunk a gazdáknak, ez már mindenesetre a világgia-

con ma fennálló 9—10 pengős árak csaknem kétszerese lesz. Ha még hozzáveszem azt, hogy ezen szerződések rendjén természetesen állatepportunkról sem feledeztünk meg, és így nem hajtatik bele a magyar mezőgazdaság egy egységes buza-termelési irányzatba, hanem fenntartható és megfelelő piacot kaphat állattenyésztésünk is, akkor azt kell mondanom, hogy a jelen körülmények között megtettünk mindent, ami megtehető volt. Ezek a szerződések egy évre szólnak, tehát csak az első lépést alkotják ebben az irányban, amelyet a jövőben továbbfejleszteni minden kormányának kötelessége lesz. De ha azt nézem, hogy azokból a nagyobb megoldási tervek közül is, amelyeket bátor voltam felemlíteni, apránként, lépésről lépésre mégis valóra fognak válni valamit, akkor ezzel a két szerződéssel — amely két szerződést, remélem, ki tudnak egészíteni a csehszlovák és német szerződések is — olyan alapot nyújtunk a magyar mezőgazdaságnak, amelyen tovább munkálva, újabb megalapíthatja a maga boldogulását.

Belpolitikai intézkedések.

— Ezek után legyen szabad áttérnem azokra a belpolitikai eszközökre, amelyeknek segítségével javítani kell gazdasági életünkön. Pénzügyi téren már hangsúlyoztam, hogy a költségvetés egyensúlyának fenntartása a legnagyobb országos érdek. Ennek folytán a takarékoságnak további alkalmazása ezentúl is köteleességünk és feladatunk lesz. Mindazok a hírek, amelyek a napokban napvilágot láttak — bicikli-adóról és nem tudom száz másféle hasonló új adónemről — teljesen légből kapott koholmányok, mert a magyar kormány ezekkel nem foglalkozik. Sajnos, viszont nem helyezhetem ki látásba az adók csökkentését sem. Ha a forgalmi adók terén a fázisrendszer további kiépítését és az általánosítási rendszer további alkalmazását a jövőben is folytatni fogjuk, azért mégis lényeges csökkentéseket az adózás terén mindaddig, amíg az államháztartás bevételei olyan mértékben folynak be, mint ezidőszent, ki látásba nem helyezhetem. Esetleg, ha az államháztartás bevételei újból fokozódniának, ebben az esetben igenis könnyítéseket kell tenni elsősorban a mezőgazdaság részére. Itt van a fogyasztási adó csökkentése és a szőlőkalasztereknek revideálása, tekintettel arra a válságra, amelyben a bortermelők vannak. Szükségesnek tartom ebben az esetben a mezőgazdák által fizetett jövedelemadóinak egy sokkal arányosabb és humánusabb elszámolását, mint amely ma történik. Ugyanez a falusi lakosság azon részének, amely csak egy házzal és kis telekkel bír és amely ma aránytalanul magas házbéradót fizet, ennek a házbéradónak a csökkentését.

— Tehetünk egy nagy lépést a községi háztartások terén. Ugyanezok foglalkoznia kell a következő országgyűlésnek a közmunkavégzés kérdése megoldásáról. A pénzügyi kormányzatnak feladatai között a legfontosabb az, hogy beruházási kölcsönhöz juthasson. Közgazdasági életünk nagyobb állami kölcsön nélkül normális vérkeringéssel el nem látható. Az természetes, hogy lehetetlen feltételek mellett ilyen kölcsönt felvenni nem szabad és nem lehet. Ha a megfelelő feltételek mellett kölcsönt sikerül szerezni, azt elsősorban vagy ugyiszlóan kizárólag produktív célokra kell felhasználni, — a mezőgazdasági termelés fejlesztésére, altruista intézményeink kifejlesztésére, a vasut, a posta és utahálózat kiépítésére — és olyan beruházásokra, amelyek révén egész közgazdasági életünk is újabb erőt kap. Nem lehet szemrehányást tenni a kormánynak, hogy a mezőgazdasági hitel problémájával nem foglalkozott. Már ebben az évben a pénzügyminiszter közvetítésével 148 millió pengőt bocsátott a mezőgazdasági termelés és export rendelkezésére, ugyanez a kis- és középipar részére 26 millió pengőt, kistakások építésére pedig 30 millió pengőt fordítottunk.

Mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi program.

— Szükséges az is, hogy adjak rövid mezőgazdasági programot. Magyarország mezőgazdaságának két főkérdése van: az egyik a buza, a másik a bor kérdése. A buza külföldi elhelyezéséről már beszéltem, de ezt ki kell egészíteni olyan intézkedésekkel, amelyek a minőségi buzatermelést előbbre viszik. A kormány már ebben az évben prima minőségű magyar búzát fog rendelkezésére bocsátani a gazdáknak, akik azt továbbtermelve, a buza minőségét megjavítják. Természetes, hogy ezzel kapcsolatban meg kell majd oldani az export-buzának és lisztnek standardizálását és márkázását is. Ami a bor kérdését illeti, itt is csak pár vonásban kívánom jelezni

a kormány terveit. Ha azt a bormennyiségünket, amelyet ma termelünk, külföldön eladni képtelenek vagyunk, arra kell törekednünk, hogy szőlőnket részben esemesgőzölőtermelésre állítsuk be, amely külföldön legkedvezőbb feltételek mellett elhelyezhető. A szőlőtermelésünk másik részét pedig gyümölcsösökké és pedig egységes gyümölcsösökké kell átalakítani, amelyek megfelelő ellenőrzés és felügyelet alatt szintén virágozhatnak. A harmadik eszköz pedig az, hogy azokon a vidékeken, ahol prima minőségű fajborokat termelnek, mint Badacsony és Tokaj vidékén, megfelelő minőségű elsőrangú borokat termesszünk, amelyek külföldre is exportálhatók és mindenütt versenyképesek.

— Az erdészet terén folytatnunk kell a fásítást sokkal nagyobb mértékben, mint eddig. Nem kell hosszasan foglalkoznom az állattenyésztés kérdésével, hiszen itt a tejszövetkezeti hálózat kiépítése, baromfitelepek felállításai, a földmivelségi miniszter ur által már több ízben részletesen kifejtettek. Az öntözés kérdésében a kezdeményező lépéseket megtesszük. A tagosítás érdekében a tagosítási alapot új pénzforrásokkal kell dotálni. A birtokpolitika terén a birtok-elővásárlást megfelelő pénzforrásokkal kell dotálni és ezen a téren, a birtokpolitika terén hozzá kell nyitnunk a hitbizományi kérdéshez.

— A mezőgazdasági program kiegészítését képezi az a program, amelyet ipari és kereskedelmi téren kell hozni. A vámrevízióknak négy irányban kell kifejlődni. Először is azokat a tételeket, amelyeket szerződéses tárgyalások révén autonóm vámtarifával a velünk szerződő államok nem támadnak meg, nem kell revízió alá venni. Második szempont, hogy a mezőgazdaság szempontjából fontos üzemi anyagok vámját revideáljuk. Harmadszor összhangba kell hoznunk a nyersanyagok, félgártmányok vámját, a készárak és alkatrészek vámját és végül szükség van arra, hogy egyik-másik tételt a vámtarifának emeljük és új vámokat hoznunk be. Ezt a vámvizitót ki kell, hogy egészítse megfelelő iparfejlesztési politika.

— A kispipar terén a főkérdés a hitelkérdésnek megoldása. A kormány azt tervezi, hogy a kispipari hitelszövetkezet szervezetét kiépíti és decentralizálja az egész országra.

— Ami a kereskedelmet illeti, exportkereskedelmi téren folytatni fogjuk az a támogatást, amelyet nyújtottunk ugy a mezőgazdaság, valamint a kispipar szempontjából is. Az általános tarifarevizióval is kell foglalkoznunk a vasutaknál. A kartellörvény meghozatott s annak végrehajtása abból áll, hogy ott, ahol tényleg visszaélések mutatkoznak, azok kiküszöböltesse, és különösen a fogyasztás és mezőgazdaság szempontjából vizsgáltsanak meg a kartellek, hogy kellő összhang alakuljon ki a mezőgazdaság, a fogyasztó és a többi közgazdasági tényezők között.

— A közlekedés terén az utépítési program ki van dolgozva és évenként többszáz kilométer ut kiépítése az országban biztosítva van. A gazdasági kisvasutak kérdésével is fogunk foglalkozni a következő országgyűlésen. Az energiakérdésről törvényt hoztunk és egységes terv van kidolgozás alatt a hazai energiáknak villamos erő utján való fejlesztése céljából. Kiegészít

Hindenburg vezértábornagy, a német köztársaság elnöke, üdvözlő a világháború súlyos rokkantjait,

Berlinben, a hősök emlékművének felavatási ünnepén.

szítem ezt a programot, ha azt mondom, feltétlenül szükséges, hogy Magyarország összes városai a maguk közgazdasági és beruházási programjukat felállítsák és megfelelő egységbe foglalják.

— Azt mondtam bevezetőül, hogy a politikai kérdések hátterébe szorultak a gazdasági kérdésekkel szemben, mégis egy-néhány politikai kérdéstről szótanom kötelességem. Racionális kormánybiztos állítottatt be a miniszterelnökségen, akinek hivatása az, hogy az egész állami adminisztráció egyszerűsítésének és decentralizálásának kérdését tanulmány tárgyává téve, a külföldi példák után haladva, ezen a téren döntő lépéseket hozzon. Ezzel kapcsolatban elintézését kell, hogy nyersen a tisztviselőkérdés is.

A királykérdés nem időszerű.

— Képzettük ideiglenes alkotmányunkat, de nem intéztük el a királykérdést, hiányzik az alkotmány tetejéről a korona, mondanák sokan. Őseink azt mondták, hogy Istenért, királyért és hazáért éltek s készek voltak meghalni is. Ez helyes, a sorrendet azonban ma meg kell fordítani: Istenért, hazáért és királyért! Nem a haza van a királyokért, hanem a királyok a hazáért. A királykérdést csak a haza javára és csak akkor szabad megoldani, amikor a haza ezáltal veszélyben nem forog. S még egyet: a királykérdést nem egyszer oldhatják meg, a királykérdést csak az országgyűlés és az egész nemzet egyetemes akarata oldhatja meg! Éppen azért azt mondom, hogy ez a kérdés ma sem időszerű, ma sem sorolható azok közé a kérdések közé, amelyeket napirendre kell hozni, ellene fogok tehát szegülni annak, hogy ez a kérdés napirendre kerüljön addig, amíg a viszonyok így vannak s belátó ideig így maradnak.

— Nyilatkozatot kívánok bizonyára a választójogról és a szabadságjogokról is. A jövő országgyűlésen a titkosság, a jelölési rendszer reformja és a kerületi rendszer reformja terén tovább kell mennünk. Így vagyunk a közszabadságok kérdésével is.

— Még egy pár szót legyen szabad mondanom külpolitikai helyzetünkről is, mely sohasem választható el belpolitikánktól. Ma vannak ószinte, nyílt és minket nehéz időkben támogató barátaink. A barátságok egész láncolatával igyekeztünk és sikerült körülbástyázni Magyarországot életét, szemben az elleneserőkkel, amelyeknek behatásától mindig félnünk kell. Ezt a politikát ezen az alapon barátainkkal együtt a jövőben is folytatni kívánjuk.

— A következő év kritikus év lesz. A leszerelési konferencián fog elődölni, hogy az európai együttműködés tovább halad és fejlődik-e, avagy visszaesünk-e a régi szövetségi rendszerbe. A leszerelési konferencián fog bebizonyosodni az, hogy végre hajlandók-e a hatalmak egyenlőséget adni az összes nemzeteknek, mert olyan magyar kormányt nem fognak találni, amely a mai egyenlőtlenség fenntartásába ezen a konferencián belemenne.

— És van a páneurópai gondolatnak másik feltétele is, az, hogy szüntessenek meg azok az igazságtalanságok, amelyek a békeszerződésekben gyökereznek. Ez a magyar kormány programja és ez a magyar nemzet programja is. És az a magyar kormány, amely nem ezt a programot valland, hanem mást, nem találna otthon ebben az országban!

Bethlen István grófot beszéde befejeztével helyéről felállva pereckig tartó, viharos ünneplésben részesítette a közönség, majd Ruffly Vargha Kálmán és Radó Rezső dr. mondtak beszédet. A gyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

A nagygyűlés után több száz tisztségviselő bankett volt a Bika-szállóban, amelynek során Hadházy Zsigmond mondta el az első pohárköszöntőt a Kormányzó Urra, akit a jelenlevők helyükről felállva, pereckig éltettek. Utána Tóth Lajos dr. felszólalás tag köszöntötte fel Bethlen István miniszterelnököt, aki megújuló lelkes ünneplés után a következőkben válaszolt:

Nem hiszem, hogy a gazdaságadalom táborokra szakadozna!

— Azt mondják, — mondotta a miniszterelnök — hogy sohasem hazudnak az emberek annyit, mint házasság előtt, választás után, meg választások alatt. Választások előtt állunk és én programbeszédet mondtam. Remélem, hogy nem volt az a benyomásuk, hogy gyenge erőnkkel hazugságokkal akarjuk pótolni. Igyekeztem az igazság mesgyéjén maradni már abból az okból is, mert tudom, hogy éppen egy kormányfő leghamarabb súl ki ez, ha olyan ígéretet tesz, amelyet nem tud beváltani. A választások előtt állunk. Minden választásban a bizonytalanságnak bizonyos elementuma van. Nem hiszem ugyan,

hogy lényeges változást hozna a magyar politikai életben az elővetkezendő választás. Látjuk, hogy más országokban, ahol óriási tömegek szavaznak, egy-egy választásnál majdnem ugyanazok az arányok kerülnek ki az új választás után az urnákból, mint a régi választásokor. Azt hiszem tehát, hogy lényeges eltérések az új választások során nem fognak bekövetkezni.

— De nem hiszem ezt gazdasági okokból sem. Mert a magyar közgazdasági élet már az eddigi tapasztalatok alapján is tisztában van azzal, hogy a különféle foglalkozási ágak összefogásában rejlik egyedül az az erő és alap, melyen a nemzet megélhet. Én nem hiszem, hogy immár a magyar gazdaságadalommal elhitethető volna az, hogy erőinek megosztásából több erőt tud meríteni a kormányzatra való befolyás szempontjából. A magyar gazdaságadalomnak tisztában kell lennie azzal, hogy az egységes gazdaságfront, amely egységesen áll a kormány háta mögött, azért, hogy képviselje a gazdaságadalom jogos érdekeit, többet jelent érdekeinek előbbrevitel szempontjából, mintha táborokra szakadozna, belekényesíti a kormányt abba, hogy más foglalkozási ágakra jobban támaszkodva, igyekezzék magának pártpolitikai többséget szerezni.

— Nem öndicéretből mondom, de azt hiszem, hogy abban a nehéz helyzetben, amelyben ma vagyunk, egy rezsim állandósága igen nagy értéké. Az a nemzet, amely hosszabb ideig ki tud tartani egy irányzat mellett, nagyobb sikerre számíthat nemzetközi kérdésekben, mint azok az országok, amelyek folyton változó irányzatokat állítanak!

A miniszterelnököt felszólalása után megújuló lelkes ünneplésben részesítették. Utána Ruffly Vargha Kálmán mondtott még pohárköszöntőt, majd Radó Rezső dr. s még számosan. A miniszterelnök délután a nagyerdői levegőversenyt tekintette meg s utána autón Horthy Miklós Kommandyó Urhoz, Kenderesre utazott.

70–100 százalékos kárf okozó a szarvaspótló.

Hírül adtuk, hogy a szarvaspótló nevű kártevő öt felvidéki vármegyében rendkívül súlyos kárt okozott. A kártevők fellépése Vámosgyörk körül kezdődik és kiterjed Heves, Borsod, Gömör, Abauj és Zemplén területére. A megtartott vizsgálatok óta, amit a Rovartani Állomás és a Növénykórtani Állomás végzett, a kár még növekedett és az esőzés sem segített. A vetések egyik részét kiszántják, másik részét levágják takarmánynak. A kár 70–100 százalékos. Nagy csapás ez a két év előtti fagykár és a tavalyi gyenge termés után. Eddig is kölcsönből folyt a gazdálkodás, de ez tovább nem mehet. Komoly megsegítésre van szükség. A Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara (Miskolc) már a földmivelési kormányhoz fordult, feltárta a helyzetet és sürgős beavatkozást kért. Elsősorban elengedendő a károsult gazdák adója. Ezt már a főispánok és a pénzügyigazgatóságok utján szorgalmazzák. De kívánatos volna, hogy ilyen irányban a pénzügyminiszter is közbelépjen megfelelő rendelet kiadásával. Az adóelengedés azonban a támogatásnak csak szerényebb része lehet. Arról van ugyanis szó, hogy itt nem lesz vetőmag és kenyérgabona sem. Az aratónép is foglalkozás nélkül marad. Nagyobb mennyiségű vetőmag és kenyérgabona-szerzés szükséges tehát, hogy a jövő évi termés biztosítsák. A kiosztásnak kedvezéses alapon, segélyszerűen kell történnie, mert a károsodott gazdák semmiféle fizetőképességgel nem rendelkeznek. Rendezni kell ezenfelül az előző években fölvetett hízalási, export- és egyéb akcióhitelek is, amelyek most esedékesek. Arra alig számíthatunk, hogy a szábanlevő hitelek terén a károsult gazdák eleget tudnak tenni fizetési kötelezettségüknek. A gazdák néhány napon belül küldöttséggel járulnak a földmivelési és pénzügyminiszterekhez, ahol feltárják a helyzetet és remélik, sikerül egyesült erővel talpraállítani a tönkreszújtott vidék elesett gazdanépét.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap” részére!

Kisgazdák előre!

Irta: Schandl Károly dr.

Június 28-án és 29-én lesznek a képviselőválasztások az egész országban. E két napon dől el az ország sorsa hosszú időre. A nemzetközi szociáldemokraták a városokban heves agitációt fejtenek ki. Vörös betűkkel kiabálja a plakátjuk: „Szociáldemokraták sorakoztatok!” Minden magyar polgár érthet ebből a két vörös jelszóból. A mi választunk a falvakban erre nem lehet más: „Kisgazdák előre!” A szociáldemokrácia ikertestvére a kommunizmusnak. Nem kérünk belőle. Megpróbáltuk tizenegy éve. Látjuk, hogyan bánik el Oroszországban a falu népével. Mi a valláshoz, hazához, családhoz és a magántulajdon rendjéhez ragaszkodunk.

Minden becsületos földmivelő polgárnak meg kell mozdulni. A *Keresztény-Kisgazda-, Földmives- és Polgári Pártnak* majdnem minden kerületben van jelöltje. Teljes erővel támogassuk, mert most a mi sorsunk is eldől. Aki megbontja az egységet, az az ellen-tábor szekerét tolja.

Rothermere lord március 15-i levelében azt üzentte a magyar népnek:

„Bethlen Istvánt híven támogassa minden magyar ember, mert csak így érheti el a nemzet Trianon revízióját . . .

Nincs szükség pantallós urak által alapított új pártokra. A Kisgazda- és Földmivesspárt nem ma-

melukpárt, hanem a falu népének gerinces pártja, mely a Károlyi Mihály hazaáruló kormányzatát és a kommunista kormányt megellenezte, de kitart a nemzet vezére mellett, aki teljes sikerrel viszi a nemzetet Trianon revíziója felé.

Különösen ne tágtítsunk a kisgazdaképviselek mellől, akiket egyes kerületekben hatalmas urak akar-nak kiszorítani. Hol voltak ezek a jó urak a kommunizmus alatt és után? Ugy-e, akkor jók voltak azok a kisgazdaképviselek? Nekünk szükségünk van a kis-gazdákra a parlamentben.

A kisgazdák előretörése legyen ez a választás. Mindenki dolgozzék, míg a falu minden polgára egy szálig nem áll a mi pártunk mellé. Nem kell se bor, se erőszak, se baksis. Szent célról van szó: templomunk, iskolánk, tüzehelyeink megmentéséről és vég-eredményben az ezerezes Magyarország visszaállítá-sáról az igazság fegyvereivel.

A rendbontókat távolítsuk el. A semlegeseket világosítsuk fel. A vörösök és szövetségeseik, — a hazaáruló Károlyi Mihály barátai — akik egyes helyeken még Kossuth nevét is ajkukra merik venni, hadd tudják meg, hogy a magyar falvak népe azé a *Keresztény Kisgazda-, Földmives- és Polgári Párté*, amely a népet földhöz, házhelyhez juttatja és amely az elveszett területeket is visszahozza.

Kisgazdák előre!

A földmivelésügyi miniszter új kölcsönrel biztosította a fagykár-kölcsönök nagyobb részének meghosszabbítását.

A „Falu“ Országos Földmivesszövetség az érdekelt gazdák kérésére felterjesztéssel fordult Mayer János földmivelésügyi miniszterhez, melyben arra kérte őt, hogy az 1929. évben fagykárt szenvedett gazdáknak nyújtott és folyó évi május hó 31-én lejárt kölcsönöket hosszabbítsa meg.

Mint emlékeztet, egymásután két esztendőben: 1928-ban és 1929-ben okozott nagymérvű károsodást a kemény tél. 1928-ban, tavasszal Mayer János földmivelésügyi miniszter 1,065.000 pengő értékű vetőmagot osztatott ki egy évi hitelle, a fagykárosult szőlőbirtokosoknak pedig 300.000 pengő kölcsönt adott. A rákövetkező esztendőben újból pusztított a fagy. Ekkor a miniszter személyesen bejárta a kárt szenvedett területeket és 600.000 hold újrapelítésére szükséges vetőmagot osztatott ki. A két esztendei fagykárok kérdésében a miniszter ezenfelül 24 millió pengő zöldhitelek-kölcsönhöz juttatta az érdekelteket, rendkívüli előnyös feltételek mellett.

A fagykárkölcsönök bizonyos része ez év május hó 31-én lejárt, de az érdekelt gazdák mozgalmat indítottak ebben az irányban, hogy a kölcsönöket a mostani kedvezőtlen idő helyett, később, kedvezőbb időpontban fizethessék vissza. Mayer János földmivelésügyi miniszter, miután a fennálló körülmények miatt a kölcsönök visszafizetése elől — külföldi pénzről lévén szó — nem térhetett ki, újabb kölcsön biztosításával sietett a gazdák segítségére, mégpedig oly módon, hogy az érdekelt gazdák most csupán tartozásuk negyven százalékát egyenlítik ki, a fennmaradó hatvan százalékot pedig folyó évi november hó 30-ig fizethetik vissza.

Mayer János földmivelésügyi miniszter a fentiekről

a következő átiratban értesítette a „Falu“ Országos Földmivesszövetséget:

„Az 1929. év folyamán fagykárt szenvedett gazdák részére az Országos Központi Hitelszövetkezet utján nyújtott, folyó évi május hó 30-án lejárt kölcsönök prolongálására lehetőség nem volt, mert ezek a kölcsönök megállapított határidőre visszafizetendő külföldi kölcsönből nyertek fedezetet és így lejáratkor azt teljes egészében vissza kellett fizetni.

Telkintettel azonban azokra a figyelmet érdemlő nehézségekre, amelyekkel a gazdatársadalom küzd, szesz tárgyalások eredményeként egy újabb kölcsön biztosított, amelynek folyósítása lehetővé tette, hogy az érdekelt gazdák a folyó évi május hó 30-án esedékes kölcsönöknek csak 40 százalékát tartoznak kifizetni, a fennmaradó 60 százalékát pedig, — amelyre az eddigi egyéb feltételek továbbra is fennállanak — legkésőbb folyó évi november 30-ig kell visszafizetniük.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet a fentiekre vonatkozólag úgy helyi, mint körzeti szövetkezeteinél a szükséges intézkedéseket a kellő időben megtette. Az érdekelt gazdák hitelképességét minden esetben az Országos Központi Hitelszövetkezet, illetőleg ennek helyi vagy körzeti szövetkezet állapítja meg“.

Budapesti Gyapjuárverések.

Az idei gyapjuárverések első sorozata július hó 9-én fog megtartatni. Bejelentéseket elfogad a vállalat vezetőcége, a

Magyar Általános Hitelbank gyapjuosztálya,
Budapest, V., József-tér 3.

Rövidesen megjelenik a termésértékesítésről szóló rendelet.

Bud János kereskedelmi miniszter június hó 11-én értekezletet hívott egybe a gabona-termés értékesítésének ügyében. Az értekezleten résztvett a földművelésügyi és pénzügyminisztérium képviselője, Ssterényi József báró, az Országos Mezőgazdasági Kamara, az árutözsde, a fővárosi és vidéki malomgyesület és a különböző kereskedelmi szervezetek kiküldöttjei.

Az értekezlet mindazokat az intézkedéseket, melyeket a kormány a gabonaértékesítés tárgyában és a mezőgazdaság számára megfelelő árbiztosítás érdekében tervez, tudomásul vette. Az értekezlet szükségesnek tartotta, hogy a gabona- és buzaexport irányítására megfelelő szervezet létesüljön, melyben minden gabonakereskedő és malom

résztvehet. A fentemlített szervezet megalakítására nézve másnap már megkezdődtek az érdekeltek külön-külön megbeszélései. Ha tanácskozásait befejezték, határozataikat bemutatják a kereskedelmi miniszternek, aki összehangolva a kivánságokat, nyomban kiadja a termésértékesítési rendeletet.

A kormányt a gabonaértékesítés kérdésében az a szempont vezérli, hogy a boletta, az állami ugynevezett intervenciós (ártartó) vásárlás és a külföldi kereskedelmi szerződéseken levő előnyöket a termelő gazdák biztossá tartsa.

Mit jelent mindez? Jobb gabonát!

A gazdafársadalom kívánságai az OMGE igazgatóválasztmányja előtt.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület június hó 9-én tartotta igazgatóválasztmányi ülését a gazdaközönység nagy érdeklődése mellett. Somssich László gróf elnöki megnyitójában meleg szavakkal emlékezett meg Bethlen István gróf miniszterelnökségének tizedik évfordulójáról és Apponyi Albert grófról, az OMGE tiszteletbeli elnökéről, aki most ünnepelte nyolevanötödik születésnapját. Fabricius Endre dr. ismertette ezután az egyes gazdasági egyesületek előterjesztéseit.

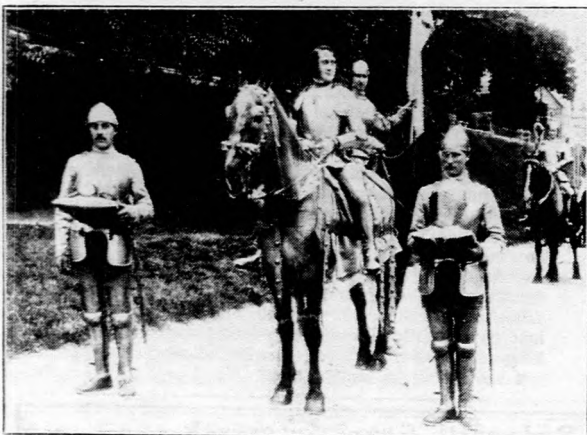
Most Mutschbacher Emil dr. felsőházi tag, az OMGE igazgatója, tájékoztatta a gazdákat a helyzetről és a legközelebbi jövő várható eseményeiről. Méltatta a felszólalt országgyűlés munkájának jelentőségét s kiemelte, hogy nagy érdemeket szerzett a földteherügy rendezésével, a kartell-törvény törvénybeiktatásával és a földreform végleges likvidálásával. A magángazdaság megerősítése körül már nem tud ilyen eredményt felmutatni az országgyűlés munkája. Ennek azonban a világgazdasági válság általános kimélyülése az oka. Az összeülő parlamentnek legfontosabb tennivalója a magángazdaság szanálása kell, hogy legyen. A termésértékesítésről szólva elmondotta, hogy eddig csak annyi a tény, hogy a kormány 19—20 pengős búzaárát akar a termelőknek biztosítani. Az értékesítés ügyével szorosan összefügg — a kereskedelem-

politikai helyzet. A kormány elgondolása szerint az Ausztriával és Olaszországgal folytatott kereskedelmi tárgyalások, valamint a Németországgal függőben lévő és a Csehországgal rövidesen megkezdhető tárgyalások nyitják meg majd a kivetelt kapukat terményeink számára, s biztosítanak olyan árat, amelyek a mi termelési költségeinket fedezik. Az osztrákokkal s az olaszokkal már sikerült megállapodásokat kötnünk és kétféle mázsa búzát helyezhetünk el a két állam piacán. Ez annyit jelent, hogy kedvezményeket kapunk, amelyeket azonban csak akkor érvényesíthetünk, ha a világverseny nem rontja le a mi árainkat. Egyébként sincs szó nagy fölöslegekről, mert az ideai terméskülátások szerint nem lesz nagy kiviteli feleslegünk búzából. Természetesen nem lehet beérni a szerződésekben biztosított megállapodásokkal, hanem belső intézkedésre is szükség van. Ez azonban nem merülhet ki csupán a buza árának kiugrásszerű megállapításában, mert az egyenesen káros a többi terményekre, főleg az állattenyésztés szempontjából. Ami a kereskedelempolitikai helyzetet illeti, kiemelőndő még, hogy Németországgal szintén tárgyalást kezdünk tarifaszereződés létesítése céljából. Szó van arról, hogy ennek keretében buzakiviteli kontingenst kapunk. Ezzel szemben azonban német részről sok vámkedvezést igényelnek. A magyar mezőgazdasági szempontjából annak volna jelentősége, ha élőállataink előtt megnyílna a német piac.

A vita során Szigeti Pál dr. a poloska okozta gabonakárok ügyét tette szóvá. Leopold Lajos annak a meggyőződésének adot kifejezést, hogy a védekező munka folytatása céljából semmiféle áldozattól sem szabad visszariadni. Kun András a keletmagyarországi vidékeken fagy- és aszálykárt szenvedett gazdák részére segítséget kért. Elek Ernő a mezőgazdasági szeszgyárak súlyos válságát tette szóvá, míg Pap-Szász Tamás az adóketető-bizottságok munkájával foglalkozott. Szávózd Richárd a termésértékesítés ügyének gyors szabályozását sürgette. Vitéz Attila a kárt szenvedett gazdák felsegítését szorgalmazta. — Barcza Lajos javasolta, hogy közöljék a földárakat, mert csak így lehet egészséges áralakulást remélni s így lehet a valótlán hírek terjesztését megakadályozni.

Somssich László gróf válaszolt a felszólalásokra, s kijelentette, hogy a kárt szenvedett gazdák segélyezésére minden lehetőt megtesz. Ugyancsak közbelép az egyesület a pénzügyminisztériumban azért, hogy az adófelszólamlási bizottságok méltányosabb eljárást tanúsítsanak a gazdákkal szemben. A mezőgazdasági szeszgyárak ügyét szintén a pénzügyminiszterhez viszi az egyesület.

Konkoly-Thege Sándor jelentette be ezután, hogy az egyesület külön bizottságot küldött ki az új állategészségügyi törvénytervezet tárgyalására. Rothmeyer Imre pedig a petróleumkartellel folytatott tárgyalásokról tett jelentést.

Az orleansi szüz 1931-ben.

Most volt ötszázadik évfordulója annak, hogy Szent Johannát, az orleansi szüzet, Rouen francia városban máglyán elégették. Az évforduló alkalmából nagyszabású ünnepeket rendeztek, melyek során korhű jelmezben felvonult az orleansi szüz mai alakítója is.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Bethlen István programbeszède.

A választási mozgalom az egész országban nagy lendülettel folyik. *Tizennygy párt és másfélezer jelölt küzd 244 mandátumért.* Ma még nem tisztázódott mindenütt, hogy egy-egy választókerület három-négy jelöltje közül kik és hányan indulnak a harcba; egyelőre nagy erővel folyik az ajánlások gyűjtése, amelynek eredménye pontos képet fog adni a szembenálló felek erőviszonyairól. Annyi azonban máris megállapítható, hogy az ország tulnyomó többsége a *Bethlen István gróf vezérlete alatt álló Keresztény Kisgazda-, Földműves- és Polgári Párt (Egységspárt)* jelöltjei mellett foglalt állást, ami egyébként azok számára, akik az ország lakóinak valódi hangulatát ismerik, nem jelent meglepetést. A rendet, békés munkát, a folyamatban nagy elhatározások és célkitűzések végrehajtását váró, józan földművelő nép nem ül fel a tetszetős jelszavakat és delibábos ígéretek hirdető, más pártállású jelölteknek, mert nagyon jól tudja, hogy ezek a megvalósíthatatlan ígéretek egyszerűen kortescélokot szolgálnak.

A második választási vasárnap, helyesebben az egész választási kampány legkimagaslóbb eseménye június hó 14-én, vasárnap, *Debrecenben* zajlott le, ahol *Bethlen István* gróf miniszterelnök mondotta el programbeszédét. A miniszterelnök rendkívüli jelentőségű politikai megnyilatkozását lapunk vezető helyén ismertetjük, itt csak arra utalunk, hogy ha a gazdatársadalom soraiban akadnak olyanok, akiknek bizalma megingott a kormány és a kormányzópárt működése iránt, a miniszterelnök beszéde után teljes bizonyossággal arra a meggyőződésre jutottak, hogy *Bethlen István* gróf programja az egyetlen nagyszabású, komoly, a valóság mezején mozgó és kétségtelen sikert hozó program. *Saját maga és nemzete iránt érzett kötelessége tehát minden komoly polgárnak, hogy ezt a férfit, ezt a programot és azt a pártot kövesse, amely párt hívatta van e programot száz százalékban megvalósítani.* Kétség sem férhet hozzá, hogy a földművelő nép, csakugy, mint a multban, most is teljesíteni fogja kötelességét a szavazóurnák előtt és módot nyújt arra, hogy *Bethlen István* gróf nemzetépítő munkáját zavartalanul folytathassa.

Bethlen István gróf komoly, ígéreteként mentes és a mai helyzettel számoló debreceni programbeszédének rendkívüli sikere volt az ország határain belül, de felgyilkelt reá a külső országok hatalmasai is.

Hazug híresztelések — kortesfogásból.

A választási harc — amint mindenki tudja — nem válogat az eszközökben. Sorra kerülnek ilyenkor a rágalmazás, hazugság és rémhírterjesztés rozsdás fegyverei és ezeket a fegyvereket az úgynevezett ellenzék forgatja előszeretettel, hogy gyengeségét és népszerűtlenségét ilyen módon csökkentse. A fővárosi kisebbségi sajtó például legutóbb félreverte a harangokat, hogy a kormány a közmunkaváltság tervezett leszállítása következtében előálló hiányt új adók bevezetése, így bicikliadó, benzindó és új utadó révén fogja előteremteni. Irtak továbbá arról is, hogy a kormány a cukoradó és ásványolajadó felemelését is terve vette. Mondanunk sem kell, hogy az egész híresztelésből egyetlen szó sem igaz és semmi más célja nincs, mint a kormányzó *Kisgazdapárt* jelöltjei ellen hangulatot kelteni. Nyomatékosan felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy az ilyen híreszteléseknek ne adjanak hitelt, mert köztudomású, hogy *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter egész pénzügyi politikáját a kisemberek kímélése és a közterhek igazságosabb elosztása jellemzi. Éppen ezt a célt szolgálja a *közmunkaváltság* harminc százalékos csökkentéséről szóló törvény, melyet az ujonnan összeülő országgyűlés foglalt el.

A második „választási vasárnap.”

Mayer János földművelésügyi miniszter az elmúlt héten fogadta a *kápolnai kerület* tíz községének hatvanhatgyalgy küldöttségét. A küldöttséget *Vágó* Lajos esperesplébános vezette és ugyancsak ő volt a küldöttség szónoka is. Az esperes melegen méltatta *Mayer* János miniszter közéleti érdemeit, valamint emberi tulajdonságait és felkérte őt, hogy annak a *tiszteletnek, bizalomnak, ragaszkodásnak és szeretetnek* az alapján, amellyel őt a *kápolnai kerület övezi, a képviselőjelöltséget vállalja el.*

Mayer János földművelésügyi miniszter hangsúlyozta válaszában, hogy különös megtiszteltetésére szolgál, hogy vele szemben szűkebb hazájának most ismét megnyilvánult a bizalma. Azt ajánlotta a küldöttség figyelmébe, hogy *mindnyájan összefogva dolgozzanak azon, hogy az országot jelenlegi sulyos helyzetén átsegítsék.* A jelöltséget elfogadta és kijelentette, hogy *boldog lesz, ha ezt a kerületet ismét képviselheti.*

Mayer János június hó 14-én a *kápolnai* választókerület községeit látogatta meg, ahol mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták. A miniszter azt hangsúlyozta, hogy az önhibájukon kívül bajba jutott gazdákat a kormány mindenképpen megsegíti. Azoknak, akik nem buzatermelők, a *világpiaci áron alul juttatnak gabonát.* Lekötik a munkanélküliek erejét telepítés által. Biztosítani fogják, hogy *szezonmunkások* mehessenek *Német- és Franciaországba és szociális téren a kormány megvalósítja az agkori biztosítást.*

Schandl Károly dr.-nak, az OKH alelnök-vezérigazgatójának, lapunk főszerkesztőjének ajánlái iverit pár nap leforgása alatt 6420 választó írta alá, ami a kerület választói 70 százalékának felel meg. A választási mozgalom a legnyugodtabb mederben folyik és a *kisgazdapárt* ügye azelőtt nagyobb lesz, mint a mult választásoknál. Az ellenjelöltek közül már csak *Ruppert* Rezső próbálkozik. *Schandl* Károly pártja a legnagyobb lelkesedéssel készül el a választás napjára.

Június hó 14-én, a második és utolsó választási vasárnapon, természetesen hatalmas arányokban bontakozott ki a választási agitáció. Nyolc miniszter és több államtitkár is résztvett a politikai gyűléseken. *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter *Ráday* Gedeon gróf támogatására *Nagykőrösön* mondott beszédét és visszautasította az adóemelésekről terjesztett céltatos híreszteléseket. *Gömbös* Gyula honvédelmi miniszter *Csongrádon.* *Szentesen* és *Gyulán* mondott beszédét és azt hangsúlyozta, hogy ő is ellenzékli volt, de be kellett látnia, hogy ma az összes magyar erők összefogására van szükség. *Bud* János kereskedelemügyi miniszter *Békéscsabán* mondott nagy beszédet. *Zsitvay* Tibor *Kecskeméten* tájékoztatta a választókat az igazságügyi kormány legközelebbi célkitűzéseiről.

Klebsberg Kunó gróf a *Szeged-tanyai központban* folytatta választási körútját. *Almásy* László *Pomázon* mondotta el programbeszédét. *Ernst* Sándor népjóléti miniszter *Budapest*en vett részt a *Keresztény Szociális és Gazdasági Párt* nagygyűlésén.

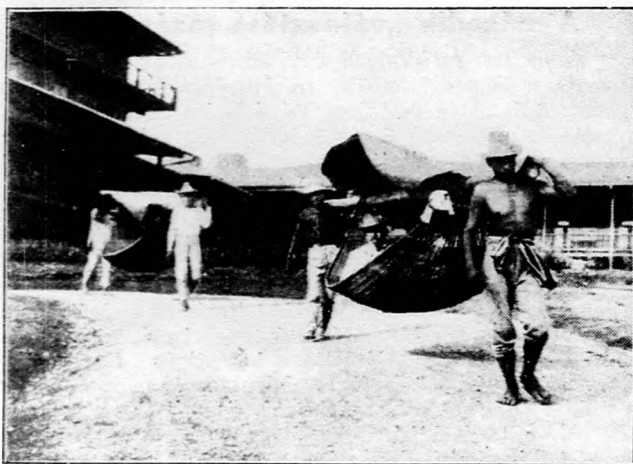
Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszert,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

Különös közlekedési eszköz.

A Fülöp-szigeteken még ma is divik ez a különös közlekedési eszköz. Két bennszülött vízi elcsékély fuvardíj ellenében a kívánt helyre a fehér utast.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A német helyzet.

A német államférfiak angliai megbeszélése természetesen nem jelenthetett gyors eredményeket. A német jóvátételi kötelezettségek néhány évig való szüneteltetése, vagy a jóvátételi kérdés revíziója súlyos és bonyolult kérdés. A németek által fizetett összegeket ugyanis a győztes hatalmak Amerikának továbbítják, háborus adósságaik törlesztésére. A helyzet kulcsa tehát Amerika kezében van és ma még nem látható, hogy Amerika hajlandó-e engedelmeyekre és ha hajlandó, milyen árat kér érte?

A német szükségrendeletek kiadása — melyet mult heti számunkban ismertettünk — igen nagy megdöbbenést és ellenhatást keltett Németországban. A szükségrendeletet követte a *Német Birodalmi Bank* rátaemelése, a kamatlábat ugyanis az eddigi 5 százalékról 7 százalékra emelték fel. Mindezek miatt a kommunisták az egész birodalomban tüntetéseket rendeztek, melyek során több helyen véres összeütközésekre került a sor a tüntetők és a hatósági közegek között. De maguk a politikai pártok sem vállalnak teljes felelősséget a példátlan megterhelést jelentő szükségrendeletekkel szemben, úgy, hogy kormányválság, esetleg házfelosztás veszélye fenyeget. Hírek vannak forgalomban diktatúráról is. Mindebből világosan megállapítható, hogy Németország hihetetlenül súlyos helyzetben van és ez a helyzet természetesen hatással lesz Európa helyzetére is. Európa ege a világháboru óta nem volt oly sötét, mint napjainkban.

Kínai kommunisták szörnyű vérengzése.

A délkinai kommunista felkelők Kiangszi és Fukien tartományokban ezerszámra mészárolják le a falvak földművelőkességét és példátlanul embertelen módon folytatják a harcot a lázadás leverésére kiküldött kormánycsapatok ellen. A kommunisták összefogdossák a földművelőket s amikor harcra indulnak a kormánycsapatok ellen, a szerencsétlen fegyvertelen embereket hajtják maguk előtt s így fedezik saját arcvonalukat. Legutóbb Kiangszi tartományban tízezer ember pusztult el a kormánycsapatok géppuska- és ágyutüzében.

Több, mint nyolcszázezer pengőt osztottak szét a Kormányzó né nyomorenyhitő akciója során.

Még élénken emlékeztetben van olvasóinknak az a mélységesen emberi elhatározás, amellyel Horthy Miklós Kormányzó Ur főméltósága felesége átérezvén azt a nyomort, amelyet a mai gazdasági helyzet teremtett az ország legszegényebb néprétege között, 1930 szeptemberében nagyszabású nyomorenyhitőakciót indított. A Kormányzó Ur felesége felhívással fordult az ország közönséghez, hogy a személyesen vezetett nyomorenyhitőakcióját adományokkal támogassák. A felhívás visszhangra talált az ország tehetősebb polgáraiban s aki csak tehette, pénz és természetbeni adományokkal sietett a kormányzó né nyomorenyhitő mozgalmának támogatására. A nagymértékű megmozdulás következtében a segítőakció annyira kiterjedt, és az adományok kiosztásának munkája úgy megszorodott, hogy a főméltóság asszony munkájára segítőársul maga mellé vette a székesfőváros, a Vörös Keresztegylet s a Missziós Társulat szegényüggel foglalkozó intézményeit. Az akció az elmúlt másfél év alatt teljesen lezajlott és a befolyt adományokat az utolsó fillérig kiosztották. A segélyezés végeztével a Kormányzó Ur felesége közrebocsátotta a nyomorenyhitőakció adatait, amelyből kiderült, hogy készpénzben több, mint 363.000 pengő folyt be, míg a természetbeni adományok értéke meghaladta a 462 ezer pengőt. Az akció nyomán 1600 vidéki család és 3000 budapesti család részesült pénzsegélyben, míg hetvenkilenc egyesület, továbbá 2500 gyermek ruhasegélyt és pénzsegélyt kapott. A Vöröskereszt útján 28.000 pengő értékű élelmiszert osztottak szét, míg az élelmiszradományokat 25.500 személy között osztották szét és tüzelősegélyben több, mint 12.000 család részesült. Ruhát 3000 család és 6100 személy kapott, összesen tehát segélyezésben részesült 19.700 család és 56.400 személy. A segélyezés munkája az egész ország területére kiterjedt és a segélyezési akció mindég összhangban volt a hatóságoktól megindított különféle nyomorenyhitőakciókkal. A magában példátlanul átló nagyarányú nyomorenyhitő mozgalmat a Kormányzó Ur felesége egyetlen fillér hivatalos költség nélkül bonyolította le, kizáróan a fennálló szociális intézmények támogatásának igénybevételével. A Kormányzó Ur felesége nem köszönhetette meg írásban minden adakozónak személyesen a segítséget és ezért az akció lezárásának alkalmát kívánja felhasználni arra, hogy mindazoknak, akik a legcsekélyebb adománnyal is hozzájárultak a nyomorenyhitőakcióhoz, valamint azoknak, akik az adományok elosztásának munkájában részt vettek, a segélyezettek nevében is őszinte, meleg köszönetét fejezze ki.

Felvétel a szekszárdi m. kir. mezőgazdasági szakiskolába.

Az ujonnan épült és modernül felszerelt szekszárdi m. kir. mezőgazdasági szakiskola 1931/32. tanéve október hó 1-én kezdődik. A felvételi kérvényeket augusztus hó 15-ig kell beadni a szakiskola igazgatóságához Szekszárdra. — A felvétel a jelentkezés sorrendje szerint történik. — Felvétetnek 17. évet betöltött s legalább 4 elemít végzett ifjak. Az oktatás elméleti és gyakorlati. Érdeklődőknek készséggel ad részletes felvilágosítást és küld felvételi prospektust az

Igazgatóság.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Pálinkák érlelése.

Irta: Dworak Lajos.

Pálinkafőzés után a készítés folyamán egy fontos mozzanat következik be, tudniillik a pálinkák érlelése. A friss pálinka ugyanis még nyers, kellemetlen ízű, ami azonnali felhasználhatóságát emberi élvezet céljaira korlátok közé szorítja. Hogy a pálinka nyers ízét elveszítse és sima ízűvé, ízletesebbé váljék, hosszabb-rövidebb ideig érlelni szokásos.

Az érlelés a legkülönbözőbb edényekben történhet, a pálinka minősége és mennyisége szerint. Nagyüzemben több hektoliteres fahordókban, cementtartányokban érlelik a pálinkát, kisebb üzemekben és alkalmi előállítások hordókban, üvegekben, palackokban. Végeredményben minden tekintetbe jövő edény megfelelhet a célnak, legjobbak azonban a likacsos fahordókban érlelt pálinkák lesznek azért, mert ezek biztosítják legjobban a pálinkák érlelésénél végbemenő folyamatok bekövetkezését. Érlelés alkalmával ugyanis fontos az, hogy a pálinka korlátozott mértékben levegővel érintkezzék. A fahordó ezt a követelményt biztosítani képes, mert a fa pórusain át a levegő behatol a hordókba. A pálinkában azután ennek a levegőnek hatására végbemennek azok a folyamatok, melyek közbejöttével a pálinka kellemes ízű, zamatu és aromájú lesz. Magától értetődik tehát, hogy cement- vagy üvegedé-

nyekben, melyek falán a levegő nem tud áthatolni, a pálinka nem, vagy lassan érik, miért is ilyen edények alkalmazásakor gondoskodni kell arról, hogy a pálinka levegővel érintkezzék, azaz a pálinkát többször át kell fejteni. Ezt a körülményt különösen a háztartások nem veszik figyelembe, ahol a seprőről lehullott pálinkának nevezett nyers gyümölcsbort, vagy párlatát egyszerűen jól záró üvegekben raktározzák el, anélkül, hogy a „pálinka” érleléséről szakszerűen gondoskodnának.

Igaz ugyan, hogy a nem likacsos falu edényekben való érlelésnek előnye, hogy a pálinka kevésbé apad le, mint a fából való edényekben, de ez a hátrányos körülmény is megakadályozható, ha a fahordókban való érlelés egyéb következményeire is figyelemmel vagyunk, nevezetesen az érlelő helyiség hőmérsékletére, főleg azonban levegőjének nedvességtartalmára. Páradús levegőben ugyanis a lepadás kisebb, mint száraz levegőjű helyiségben. A veszteséget utántöltötéssel pótoljuk.

Ha jól záró faedényünk van és az érést lassítani akarjuk, akkor az edényt kívül belakozzuk, vagy belül paraffinnal öntjük ki. Utóbbi eljárás egyuttal védekezés az ellen is, hogy a szesz a fa anyagából színező, esetleg zamatot rontó anyagokat oldjon ki és a pálinka megkeseredjék. A színező és zamatrontó anyagokat nagyrészt eltávolíthatjuk, ha a pálinkát faszézen át szűrjük, melyből 1 liter pálinkára 10 grammot alkalmazhatunk. Lehet azonban — ami a leggyakoribb eljárás — a párlatot erősebbre készíteni és utólag tiszta desztillált vízzel hígítani, miáltal a pálinka édességéből sokat veszít. Az ilyen kiváló anyagokat azután derítéssel távolítjuk el.

Az egyes pálinkák érlelése, azok minősége szerint különböző ideig, néha tíz évig vagy azon túl is eltarthat.

VÁLASZTÁS ELŐTT

**JÓL GONDOLJUK MEG,
HOGY MILYEN GÉP KELL A MAGYARNAK:**

CSAK A

CATERPILLAR
REG. U.S. PAT. OFF. MAR. 20, 1909

TRACTOR

DOLGOZIK MINDEN TALAJON

VEZÉRKÉPVISELET: STEYR MŰVEK RT., BUDAPEST, VI., Lehel-u. 25.

Sorbavető és műtrágyázó gépek a kisgazda szolgálatában.

Köztudomású, hogy a gépekkel vetett mag mindig egyenletesebben fejlődik és mindig nagyobb termést ad, mint a szóróvetett, mégis azt látjuk, hogy a kisgazda idegenkedik a sorbavető gépektől. Igaz ugyan, hogy ennek többnyire az az oka, hogy nincs annyi földje, amelyen a vetőgépet jól kihasználhatná s ára is magas. Ennek dacára hangsúlyoznunk kell, hogy a vetőgép a többtermelés érdekében olyan nagy szolgálatot tenne, hogy a kisgazdának is rá kell térnie a vetőgéppel való vetésre. E kérdés könnyen megoldható volna, ha néhány kisgazda állana össze és együttesen venné meg a szükséges gépet, amelynek ára ilyen módon rövidesen megtérülne a többtermelés által. Ajánljuk ez esetben, hogy olyan vetőgépet vegyenek, amely egyszersmind a műtrágyát is együtt veti a maggal, mert ilyen módon sokkal kevesebb műtrágyára volna szükség. Míg szórótrágyázásnál a szuperfoszfátból katasztrális holdanként 150 kilogrammra van szükség, addig sorbátrágyázásnál éppen feleannyi szuperfoszfáttal ér el ugyanolyan eredményt. A legkisebb méretű sorbavető- és műtrágyázógép 13 soros, amelynek munkaképessége, 2 lóval vontatva, 4 katasztrális hold naponta.

(—csy.)

A drótféreg.

A drótféreg a földön élnek. Nevüket feltűnően kemény, hengeres, vékony, hosszukás és hajlékony testük révén kapták. A színük fényes sárgás, vagy sárgásbarna, a hosszúságuk pedig 1½—2½ centiméter között váltakozik. Hasonlítanak a szobai madaraknak élelmül adott liszt-kukachoz. A drótféreg leginkább a pattanóbogaraknak, vagy ahogyan néhol őket nevezik: a kovácsoknak, ivadékaik. A sötétebb, feketés vagy barnás színű, lapos testű pattanóbogarakat mindenki ismeri, hiszen gyermekkorában nem egy ízben mulatott rajtuk, midőn tenyerében a hátukra fektetvén őket, percegve a levegőbe vetették magukat. Felpattantak, — innen a nevük is. Jók fajuk él nálunk, melyek közül legismertebbek: az egérszinszürke pattanóbogár, a vetési nagy pattanóbogár. Pattanóbogár egész nyáron át, tavasszal és ősszel is, található, mégis legtömegesebben a nyár derekán tűnik szembe. Tojását az utszéli gyepek, árokpartok, füves mesgye, gyomos parlagterület, még inkább a megmunkált, de elgyomosodott területek, gyomos, kapásnövények, lucernások és tarlók fűvére, gyomjára rakja. A tojásokból kikelt fiatal drótféreg eleinte a különféle gyomok gyökerén élésködnek, de hamarosan átmennek a természetű növényekre is. Ezekben csöppet sem válogatósak, a gabonafélék épp olyan jó nekik, mint a kapás-, takarmány- vagy konyhakerti növény. Ha se gyom, se természetű növény nincs a talajon, élélnék szükségéből és ideiglenesen a trágyán, vagy alászántott, alakapált s korhadó növényeken is. Mivel ilyen rendkívül szívósak s a legmostohább viszonyokhoz is alkalmazkodni tudók és mivel a fejlődésük 3—4 évig is eltart, mezőgazdaságunk veszedelmes ellenségeinek kell őket tekintelnünk, amelyek alattomban, évről-évre rendszeresen megdezsmálják a termésünket. A vetési kis pattanóbogár drótféreg a növényeket a gyökérkorona felett rágja el, úgyhogy ezek elsárgulnak s könnyen kihúzhatók, míg a vetési nagy pattanóbogár drótféreg inkább a föld színe felett rágja el a vetést. Legszembetűnőbb a kártétel a fiatal vetésben. A pusztítást később is folytatják még a drótféreg, ám a kártételüket a fejlődő növények ilyenkor már eltakarják a szemünk elől. A drótféreg több évi táplálkozás után végül bábbá, majd a bábból bogárrá alakul át, mely utóbbi azután a felszínre jön.

* Közlemény Kadocsa Gyula: *Mezőgazdasági növényeink állati kártevői* című könyvéből.

A drótféreg ellen csakis közvetett úton védekezhetünk, mert sem a bogarakat, sem ezek földben élő ivadékát irtani nem lehet. Azonban lépésről-lépésre, tervszerűen haladva, célt érhetünk kerülő úton is, még pedig a gyom rendszeres irtásával. Mert a gyom a drótféreg szülőanyja. A gyom elsalogatja oda a bogarakat, hogy petéiket lerakják. Tehát mindenkor és mindenhol irtuk a gyomot! Az utszéli gyepek, árokpartok, füves mesgyét a lehető legszűkebb területekre szorítuk és minél többször kaszáljuk. Kapásnövényeink közül szorgalmas kapálással irtuk a gyomot. Különösen arra ügyeljünk, hogy a kukorica augusztusban el ne gyomosodjék, ezért az utolsó kapálást ne végezzük el nagyon korán. A tarlókat mielőbb buktassuk alá, ne hagyjuk előbb kiszöszölni, elgyomosítani azokat. A jó gazda már akkor buktatja le a tarlóját, amikor a gabona keresztben még kiűn fekszik a földön. Ily módon egyuttal nemesek a drótféreg, de más kártevők ellen is védekezik. Mivel a tapasztalat szerint legtöbbször szenved az őszi vetés, amely tavaszi kalászos után következik, sohasse vessünk kalászosot kalászos után. Mindig tartssuk magunkat egy rendes és okszerű vetésforgóhoz.

Ha egyik-másik táblánkon kisebb-nagyobb számban mégis mutatkoznék a drótféreg, mert vagy az esős idő nagyon kedvezett a gyom elszaporodásának, vagy mert a legjobb igyekezetünk mellett sem tehetünk idejében eleget a gyomirtás követelményének, tisztíttassuk meg sertéssel a táblát a drótféregtől. A vetés előtt gyakrabban járassuk, turassuk a táblát sertéssel, hogy az egyéb kártevőkkel (pl. bagolypilehernyőkkel) együtt kiszedje a drótféregket is. Ha marad is belőlük vissza, nem baj, különösen akkor nem, ha valamivel több vetőmagot használunk. Ez esetben ugyanis jut a drótféregnek is, de marad nekünk is.

Apró jótanácsok.

A lucernásokról és lóherésekről az arankairtást az első kaszálást követőleg tanácsos végezni. Ne üljünk fel nagy hangon hirdetett arankairtás csodaszerekről, végezzük az irtást jó éles kapával s kapáljuk ki a foltokat megtoldva a látható foltokat legalább egy-egy lépés szélességgel, hogy annál biztosabb fogantatja legyen munkánkban. A kikapált növényi részeket a földdel együtt ponyvás kocsin szállítsuk el a tábláról, vigyázzunk, hogy a kocsiról ezek a tábla egészsége részére ne hullhassanak, tehát elejét vegyük a további fertőzésnek. Az éles kapával ekként kiborotvtált foltokban a lucerna újból kihajt, tehát lyukak, hézagok a lucernásban nem támadnak.

A tojások tartós konzerválására a háziasszonyok sikerrel használhatják a vízvevőoldatot. Egy liter friss vízvevőoldatnak 20 liter forróvízben és ezzel leöntik a kőorsókban, agyagedényekben elhelyezett tojásokat úgy, hogy állandóan el legyenek fedve.

A kiürült magtárakat, padlásokat takarítsuk ki nagy gondal az új termés befogadására, a padló deszkázatának hézagai-ból, különösen a falak mentén távolítsuk el a beléjük hullott szemeket, hogy a zsiszík elszaporodásának gátat vethessünk. Az utóbbi években országszerte nagyon elszaporodott a magtári zsiszík s a gabona átvétele körül emiatt sok panasz merült fel. Kövessünk el tehát minden lehető arra, hogy magtáraink ne váljanak a gabona-zsiszík melegágyaivá.

Ha bármelyik művelti növényünknek rovarkártételekkel találkoznunk, küldjünk ezekből a rovarokból, álcákból, stb. néhány darabot néhány szál gyökereztől felszedett károsodott növényvel együtt a M. Kir. Állami Rovartani Állomáshoz, Budapest, II., Kitaibel Pál-u. 1., címre, írjuk meg ugyanoda a károsodás mérvét s általában, hogy mit tapasztaltunk, mi volt az illető vetés előveteménye, mely munkában részesült a talaj. A Rovartani Állomás díjtalanul ad tanácsot a védekezés módjára vonatkozólag.

A kösmétebokrokot sokszor teljesen kopaszra lerágó levél-darázs állhervőt úgy pusztíthatjuk el, ha a megtámadott bokrot egymásután egyszer-kétszer sósvízzel öntözünk le.

A pécsi Erzsébet Tudomány Egyetem alapkövetélteli ünnepe.

Június hó 10-én délelőtti ünnepélyes keretek között tartották meg *Pécsért az Erzsébet Tudományegyetem* új épületének alapkövetélteli ünnepségét. A díszes ünnepségen *Klebensberg* Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter is részt vett. Az alapkövetélteli ünnepséget az egyetemi templomban tartott szentmise előzte meg, amely után az egyetem aulájában díszközgyűlésen a pécsi egyetem tanári kara, továbbá az összes magyar egyetemek kiküldöttei is megjelentek. *Bozóky Géza* dr. rektor megnyitó szavai után *Vendricht Andor* polgármester beszélt, majd pedig *Klebensberg* Kunó gróf kultuszminiszter tartotta meg innapi beszédét. A kultuszminiszter beszédében megemlítette, hogy az első magyar egyetemet éppen Pécs városában a XIV. században alapította *Nagy Lajos* magyar király s az egyetem csak a későbbi török harcok alatt semmisült meg. Ezután a miniszter a vidéki egyetemekkel szemben elhangzott támadásokkal foglalkozott és kifejtette a vidéki egyetek fenntartásának nemzetnevelő fontosságát. A miniszter beszédét *Bozóky Géza* rektor köszöntötte meg, majd pedig a díszközgyűlés közönsége az Irányi Dániel-térre vonult, ahol lezajlott az alapkövetélteli. *Virág Ferenc* dr. pécsi megyéspüspök beszélt az alapkövetéltelről, amelybe elhelyezték az egyetem alapító okmányát. Az ünnepség befejezése után a miniszter megtekintette az egyetemi építkezéseket, majd pedig részt vett a *Nádor*-szállóban felszövevényes rendezett ötszáz terítékes társasbódon. A társasbódot után *Klebensberg* Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter megtekintette a róla elnevezett iparostanonciskolát, majd részt vett a *Janus Pannonius (Vitéz János)* néhai pécsi püspök nevére elnevezett irodalmi társaság alakuló közgyűlésén. Este a kultuszminiszter meglátogatta a Szent Mór kollégium palotáját, majd pedig *Virág* Ferenc megyéspüspök adott vacsorát a miniszter tiszteletére.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Legyőzték a moniliát, a kőrösi megye és barack legnagyobb ellenségét.

Husz Béla dr., a budapesti kertészeti főiskola tanára, már hosszabb idő óta kísérletezett az exportpiacon közkedvelt „kőrösi meggy” és a barack ellensége, a *monilia* elleni hatásos védőszer megállapításával. A „kőrösi meggy” speciálisan helyi fajta. Az ugynevezett spanyol meggyhez hasonló sötétvörös, ropogós gyümölcs. Mással nem is terem. *Kísérletezése teljes sikerre vezetett és a híres „kőrösi meggy” fjellensége ellen megkezdődött az irtóhadjárata.* Egyébként *Husz* dr. rövidesen országos nyilvánosságra hozza eredményeit.

A gazdák a makói előre történt hagymaeladások érvénytelenítését kérik.

A *makói gazdák* akciót indítottak, hogy szabaduljanak a 4-6 pengős áron előre történt hagymaeladásuk teljesítési kötelezettsége alól. Azzal érvelnek, hogy ezek az előre eladások ilyen nyomott árakon kényszerhelyzetük folytán történtek, s így a teljesítés alól mentesítendők, mert különben súlyos károsodást szenvednének. A kérdéssel az *OMGE* is foglalkozott. Itt az a felfogás alakult ki, hogy az előre történt hagymaeladások tekintetében a *gabonajegytörvény* második része alkalmazandó, amely a zöldhitelet és az előreeladás ügyét szabályozza. Eszerint tehát a gazdáknak szállítanók kell a hagymát a vevők részére, de csak olyan mennyiségben, amely mennyiség a szezonáraknak megfelel.

Fuvardíjmérséklés a denaturált gabonára.

A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy *május 26-tól kezdődőleg visszamenőleg, a visszavonásig, de legkésőbb az év végéig,* bármely belföldi állomáson feladott denaturált, takarmányozásra rendelt buza, valamint denaturált, takarmányozásra rendelt buzadara után kocsirakományokban való feladás esetén a 12. teherárnsztály díjtételei számíttassanak. Az ilyen buzával és darával rakott kocsik tisztításáért kocsinként 4 pengő díj fizetendő.

Védekezünk a peronospora ellen.

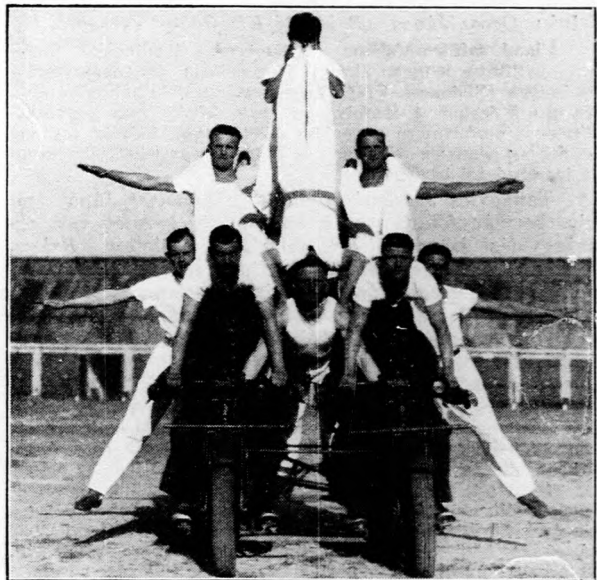
Az *Ampelologiai Intézet* jelentése szerint a szőlő peronospora betegsége *Pécs, Villány, Tapolca, Mór* környékén, valamint az Alföld szőlőiben: *Cegléd, Kecskemét* határában fellépett. A mult heti esős időjárás rendkívül kedvezett a peronospora fertőzésnek és az aránylag magas hőmérséklet mellett *rohamos terjedése* várható. Miután a hirtelen fejlődött szőlő a legfogékonyabb mindenféle betegséggel szemben, a peronospora elleni védekezés is fokozott figyelemmel hajtandó végre. Sok helyütt már a szőlővirágzás is megindult és ilyenkor különösen érzékeny a peronosporával szemben, ajánlatos tehát a fürtöket külön kezelésben részesíteni. A fürtök kezelésére a *porozás ajánlható és e célra bármelyik jóminőségű rézmészpor vagy rézkénpor megfelel.* A szőlőgazdák a fürtperonosporát gyakran összetévesztik a lisztharmattal és a szőlőt hibásan kezelik, az *Ampelologiai Intézet* tehát ezután is felkéri a szőlőgazdákat, hogy *kétes esetben megfelelő vizsgálati anyag beküldésével teljes bizalommal forduljanak hozzá.*

Kiskőrösön hó gyümölcsöt termelt egy citromfa.

Tölgyséky-Papp János kiskőrösi kalaposmester évek óta nagy gondnal nevelget kertjében egy citromfát, amely most körülbelül három méternyi magas, s az idén már bőséges termést is hozott. A napokban *huszonkilenc hatalmas és pompásan beérte citromot szüretelt le tulajdonosa az e vidéken teljességgel ritka, sőt egyedülálló fáról, s ezeket az ices és zamatos magyar citromokat jai fűszerüzletében ki is árusította.* A kiskőrösi uriaszonyok kapva-kaptak a helyi termésű kitünő „déligyümölcsöt”. A citromfán még egész sereg éretlen citrom csüng, s ami még ennél is érdekesebb, a *fa napról-napra újabb és újabb virágokat hoz.* Kiskőrösön most esodájára járnak az emberek ennek az érdekes fának.

Pályázati felhívás.

A *Szarvasi m. kir. Középfokú Gazdasági Tanintézet* az 1931—32. iskolai évre felvesz négy középfokú végzett ifjakat. Az intézet célja, hogy kis- és középbirtokosok, bérlok gyermekeit elméletileg és gyakorlatilag megtanítsa saját gazdaságuk okszerű, önálló kezelésére, s emellett általános műveltséget nyújtson. A tanintézetnek 465 kat. holdas minta gyakorló gazdasága van. A tanintézet négy évfolyamból áll, s végén a növendékek képesítő vizsgát tesznek, ami a katonaságnál önkéntesi jogot biztosít. A fizetendő díjakat a m. kir. földművelésügyi miniszter ur lényegesen leszállította. *Beiratási díj 5 P., évi tandíj 30 P., évi ellátási díj 700 P.* 16 tanulóknak tandíjmentességben, ösztöndíjban részesülhetnek. Beiratás: szeptember hó 1—5-ig. Részletes tájékoztató kérésre küld az igazgatóság.

Nagyszerű mutatvány.

melyet egy német katonai autó-csapat mutatott be legutóbb Berlinben. A nehéz piramist két motorbicikli vitte magával.

Dal.

*Horváthéknak rózsafáján
Kinyitott egy rózsát.
Arra jártam s hogy megláttam
Szakítottam róla . . .*

*Boldog vagyok és azóta
Boldogság az élet!
Horváthéknak rózsafája.
Átdjon az ég téged . . .*

Írta: HEGEDŰS ISTVÁN (Kistelek).

Tizezer főnyi közönség a Magyar Passio szegedi előadásán. Junius 13-án és 14-én este a szegedi Fogadalmi-templom előtt lévő hatalmas térségen a budapesti Nemzeti Színház tagjai közreműködésével előadták *Voinovich Géza* „Magyar Passio” című színijátékát. Az előadásoknak páratlan sikere volt s a színijátékot mindkét este több, mint tizezer főnyi közönség nézte végig. A passio előadásán megjelent az előkelőségek között *Klebensberg Kunó* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter is, akit Szeged város polgármestere fogadott.

Magyar ember nyerte el az angol földreformtársaság pályázatát. Az angol földreformtársaság az 1931. évre „A földjáradék törvény és viszonya a vagyonelosztáshoz” címmel pályázatot hirdetett egy tudományos dolgozat megírására. A pályázat során a világ különböző részeiből száználfele pályamunka érkezett Londonba. A bírálóbizottság a dolgozatok közül legjobbnak találta *Mérvő* Nándor budapesti lakos pályamunkáját, s így az első díjat magyar ember nyerte el.

„A falu rossza” műkedvelői szereplői Versegen. (Első oldalon közölt képekhez.) Május hó 24-én és 25-én a versegi levente-egyesület tehetséges műkedvelő gárdája igen szép sikerrel hozta színre *A falu rossza* című örökbecsű népszínművet. A kitünő előadást *Havassy Erzsébet* rendezte és tanította be igen nagy hozzáértéssel. Képünk a nagyszerű gárda tagjait ábrázolja: *Ülő sor balról-jobbra:* Kalmár József, Csitári Erzsébet, Papp János, Császár Mancika, Havassy Ernő rendező, Havassy Ernőné, Kiss Pál, Marcsok Mária. — *Álló sor:* Kiss Borbála, Kiss János, Korecz Mária, Haris Jolán, Kovács Anna, Tóth Ferenc, Kalmár Imre, Papp József. — *Felső sor:* Matiszlovics József, Matiszlovics Mihály, Urbán József, Kövesdi Mihály. — *Fekvők:* Kalmár István, Orosz János. (Beküldte Kis Gábor Versegről.)

Állami sofförtanfolyam. Állami gépgyártóművezetői tanfolyam nyílik a magyar királyi Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., Népszínház-utca 8.) július hó elsején este 5 órakor. A tanfolyamra való felvételt már megkezdődött és a tanfolyamra napokint délelőtt 9-től 1 óráig, továbbá kedden és pénteken délután 5 és 7 óra között lehet jelentkezni az igazgatósági irodában.

Tankovics Jánosné meghalt. *Tankovics* János m. kir. kormányfőtanácsos, a kaposmérői kerület volt országgyűlési képviselőjének felesége, született *Balogh* Mária, ötvenkét éves korában, Budapesten, a Páior-szabatoriumban meghalt. A halálhír osztatlan részvételt keltett a politikai körökben, az egész országban, de leginkább Somogy-megyében, hol az elhunytat különös szeretettel és tisztelettel övezték.

Egy menekült székely család tragédiája. Junius hó 8-án este Székesszékelyvároson a dandárparancsnokság önületében szolgálati pisztollyal agyonlőtte magát *Vargha* András menekült székely honvédfőhadnagy. Vargha végülküzdötte a háborút és a forradalmak alatt a székely hadosztálynál szolgált. Mikor az oláhok ezt megtudták, Erdélyben lakó édesanyját megölték, öccsét és hugát pedig elfogták és börtönbe zárták. A börtönben öccse a kínzások következtében meghalt. *Vargha* huga a fegyházban házasságot kötött egy székely tiszttel, aki Magyarországra jött, itt azonban az asszony a börtönben szerzett tüdővész következtében meghalt. A fiatalasszony férje az asszony elvesztése fölötti bánatában agyonlőtte magát. *Vargha* idegzetét a sorozatos sorscsapások felőrölték és sokszor emlegette, hogy nem bírja tovább az életet. A főhadnagy tragikus öngyilkossága várossszerte mély részvételt keltett.

Műszeres léggömböket bocsátott fel a Meteorológiai Intézet. A budapesti magyar királyi Meteorológiai Intézet június hó 15-től június hó 20-áig műszerrel ellátott léggömböket bocsátott a magasba, a levegőrétegek átkutatására céljából. A léggömbre szerelt műszeres kosarat a léggömb szétrepedése után ejtőernyő juttatja vissza a földre. A Meteorológiai Intézet kéri a műszerkosár megtalálóját, hogy a kosarat sértetlen állapotban őrizze meg és „Meteor Buda” címzésű táviratban értesítse az intézet igazgatóságát a műszerkosár megtalálásáról. A intézet a sértetlen műszer megőrzőjét *husz pengő jutalomban részesíti és gondoskodik a műszer elszállításáról.* Aki a kosarat felbontja, vagy megrongálja, az szigoruan megbüntetik.

Másodszor is megsemmisítették a balatonfüredi főszolgabíró választást. Még 1930. év elején a balatonfüredi főszolgabírói állásra az eddigi főszolgabíró, *Demeter Györgyöt* választották meg. A választás ellen két törvényhatósági tag panasszal élt. A közigazgatási bíróság a panaszok alapján megsemmisítette a választást és újabb szavazást rendelt el a jelöltek között. A második választás alkalmával Balatonfüred főszolgabírájává *Mesterházy Ferenc* dr. szolgabíróvá választották meg, akinek megválasztása ellen néhány bizottsági tag panasszal élt a közigazgatási bíróságnál. A közigazgatási bíróság ítélete a napokban érkezett meg az alispánhoz, amelyben a bíróság helyt adott a panaszoknak és a választást *másodszor is megsemmisítette.* A harmadik választást a szeptemberi megyegyűlésen tartják meg.

Jutalmat kap, aki megjelölt halat fog. A földművelésügyi minisztérium 1928 november hónapjától kezdődően alumínium-lemezekkel megjelölt pontyivadékokat eresztett a Balatonba. Aki a megjelölt pontyok közül valamelyiket kihalássza, két pengő jutalomban részesül. A jutalom elnyerése végett a halon lévő alumínium-lemezt a halászás helyének, idejének, továbbá a hal súlyának megjelölésével be kell küldeni a Balatoni Halászati Rézvénytársaság legközelebbi állomásához, vagy a Halélettani Kísérleti Állomáshoz (Budapest, II., Hermann Ottó-ut 15.). A bécsi halélettani állomás a Dunába engedett több alumínium-lemezzel megjelölt halat; aki ilyen halakat fog és a halat a Hydrobiologische Donaustation (Wien-Kaisermühlen) címre beküldi, a hal értékének és a beküldés költségének megtérítésén kívül három schilling jutalomban részesül. Aki csak az alumínium-lemezt küldi be, másfél schilling jutalmat kap.

Gyermekbénulás heves vármegyében. A Hevesmegyében lévő *Tiszánána* község határában *Dinnyéshátpusztán* és *Kiskörén* a közelmúltban több gyermekbénulási eset fordult elő. Az alispán azonnali vizsgálatot indított a járvány kivizsgálására és megállapította, hogy *Dinnyésháton* négy és *Kiskörén* pedig egy gyermekbénulási eset fordult elő. Az alispán rendelkezésére a hatóságok az összes szükséges védőintézkedéseket megtették, hogy a járvány továbbterjedését megakadályozzák. A járási orvosok véleménye szerint a fellépett járvány szerencsére enyhe lefolyású.

Megépítik a nagykovácsi község vezető új helyi-érdekű vasutat. A kereskedelmi miniszter megadta az előmunkálati engedélyt két budapesti mérnöknek, hogy Budapest területéről a Győri-ut és a Csőrsz-utca keresztetésétől a Budaörsi-ut mentén Budaörs nagykovácsi főutcáján keresztül Budakeszi község alkalmas pontjáig, helyiérdekű vasutat építsenek. A vasut egyik vonala *Torbágy* és *Páty* község érintésével *Zsámbék* községig, onnan elágazva pedig *Nagykovácsi* községig fog vezetni.

Kánikula Spanyolországban. A szokatlanul meleg időjárás nemcsak nálunk okozott sok kellemetlenséget, de a hőséghez hozzászokott Spanyolországban is, mert Madridi jelentés szerint *Sevillában* a hőmérő a múlt hét egyes napjain árnyékban 44 fok melettet mutatott, *Almériában* 41 fok melettet mértek. Mindkét városban a hőség következtében többen hőségütés következtében meghaltak. Igen nagy volt a hőség a spanyol-francia határmenti községekben is, ahol negyven év óta nem tapasztaltak ilyen kánikulai melettet.

Nyáron szünetelnek a leventegyakorlatok. A vármegyék alispánjai a napokban rendeletet bocsátottak ki, amelyben a nyári aratási munkálatokra való tekintettel június 23-tól augusztus 31-ig terjedő időben a leventék számára aratási szünetet rendelnek el. Ezalatt az idő alatt a leventék minden foglalkoztatása szünetel.

Te voltál az ...

Te voltál az életnek tavaszi bimbója,
Árva, szomorú szívemnek megvigasztalója,
Az az egyszerű piros rózsza volt a tanunk nekünk,
Csak a Mindenható tudja, mily nagy volt szerelmünk.

Te vagy most az életnek eltépett rózsája,
Boldogságom kettétörtött aranykoronája.
Hol az a szál pirosrózsza, hol annak a vágyak?
Szép szerelmem ifjúságunk hol és merre járnak?

Irtó: NÉMETH LAJOS (Nagykanizsa).

Tizenegy kéményseprőmestert keres Pest vármegye. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye februári közgyűlésén új kéményseprő-szabályrendeletet alkotott, amelynek alapján a vármegye területén lévő negyvenkilenc kéményseprő-kerülethez tizenegy új kéményseprő-kerületet szervezett. Az új kerületek kéményseprőmesterei állásaira a főszolgabírók az alispán rendelkezése alapján kiírták a pályázatot.

Bessarábiai harcra a sáska ellen. Oláhországból érkezett jelentés szerint Bessarábia déli részén a sáskák óriási tömege mintegy huszonnyolcezer katasztrális kiterjedésű területet árasztott el. A rettenetes sáskaveszedelem még május elején kezdődött, amikor is a helyi hatóságok táviratokban sürgették az oláh kormány segítségét, amely azonban a választási harcok miatt nem vette figyelembe a segélykérést. A sáskajárás végzetes katasztrálával fenyegeti Bessarábia egész déli részét s husz falu lakói éjjel-nappal a mezőkön tartózkodnak, hogy a sáskákat irtják. A sáskajárás következtében a termés elpusztult és éhínség fenyegeti a vidéket.

Tizenegy év után visszaadták az oláhok a szilágysomlyói gimnáziumot a Minoritáknak. Még 1919-ben, az oláh megszállás kezdetén, az oláh közoktatásügyi miniszter elvette a szilágysomlyói rendház és gimnázium épületét a szilágysomlyói minorita-rendtől. A rend, melynek tagjai mind kiváló magyar hazafiak, tizenegy évén át folytatott pert a román állam ellen a rendház és a gimnázium visszaadásáért. A rend most megnyerte elsőfokos a pert, ugyanis a törvényszék a rendház elkobzását jogtalannak nyilvánította és kötelezte az oláh államot, az épületek visszaadására.

Ünnepelt igazgató-tanító. Lassányi János igazgató-tanító a napokban Lakocsnán megtartott tanítói gyűlésen lelkesen ünnepelték harminöt éves tanítói évfordulója alkalmából. A köri gyűlés Lassányi Jánost érdemei elismerésül örökös elnökének választotta.

Helyszini értekezlet a szigetmonostori szabadkikötő ügyében. Június 10-én délelőtt Szigetmonostoron Boros Gyula dr. szolgabíró vezetésével a szigetmonostori szabadkikötő ügyében értekezlet volt. Az értekezleten Horomus István műszaki tanácsos javaslatát fogadták el, amely szerint a Kisdunán a pócsmeyeri határtól kétezer méter hosszúságban, az ármentesítő társulat keresztöltésig terjedő partszakaszon, továbbá a Lupa-sziget előtti parton az ármentesítő társulat gátházától háromezer méter hosszúságban terjedjen a szabadkikötő. A nagydunán a víz-művek kuttjai között lévő partszakasz kétezer méter hosszúságban, továbbá a felső kuttól a koronauradalomig terjedő partszakasz ezer méter hosszúságban legyen szabadkikötő, továbbá a postás földtelep felett lévő part a gödi révig, illetőleg a Surányi uradalom határáig mintegy nyolcezer méter hosszúságban legyen szabadkikötő. A készülő szabályrendelet szerint, amelyet az előterjesztés alapján adnak ki, a szabadkikötőben a letelepülők naponként négy fillér díjat tartoznak fizetni. A sátrak által elfoglalt területért négyzetméterenkint tíz fillért kell fizetni.

Hármas kivégzés egy kanadai fogházban. Alberta kanadai állam központi fegyházában, Lethbridgeben június 11-én hajnalban egyszerre három kivégzés volt. Három gyilkost vezettek az akasztófa alá és a gyilkosok közül ketten egy soffőr megölése miatt kerültek a vesztőhelyre, míg a harmadik férfit azért ítélték halálra, mert agyonlőtte kedvesét. A sofförgyilkosok az Egyesült Államokból szöktek Kanadába, ahol azonban elfogták és halálra ítélték őket. A két bandita határtalan nemtoróddéssel lépett a bitófa alá s a siralomháztól egészen az akasztófaig állandóan énekeltek. A két gyilkost háttal egymásnak kötötték és együtt húzták fel az akasztófára.

Cseh katona holtteste a Dunában. Június hó 12-én délelőtt Budapesten a budai Dunaparton cseh katonai egyenruhában öltözött férfit holttestet sodort partra a víz. A katona holtteste szabályszerűen volt felöltözötve, derékszíján oldalfegyver függött. Az orvosok megállapítása szerint a holttest körülbelül két hete lehetett a vízben. A katona zsebében különféle íratokat találtak, amelyek azonban annyira eláztak, hogy nem lehetett kibetűzni őket. A rendőrség kutatja a cseh katona személyazonosságát.

Gabonaspoly pusztított a tolnamegyei rozsvetésben. Tolna vármegye területén a rozsvetésben igen nagy károkat okozott a váratlanul fellépett gabonaspoly. A kár nagyon súlyosan érinti a gazdákat, mert már a kukorépában is igen nagy veszteség lépett fel. A kukorépát Tolnamegye sok községében teljesen ki kellett szántani, mert az orrmányos bogár óriási károkat okozott a répában.

Egy munkanélküli házaspár tragédiája. A németországi Svinemünde fiúfőhelyen megrendítő öngyilkosság történt június hó 9-én. A délután folyamán Last Frigyes harmincnyolc éves munkanélküli szerelő fiatal feleségével kiment a kikötő hullámfogójára és beugrott a tengerbe. A házaspár előzően összekötözte egymást, úgyhogy a tengerben egyikük sem uszhatott s így azonnal megfulladtak. Last már másfél éve munka nélkül volt s nem tudta tovább elviselni nyomorát.

TANÁCSADÓ.

Kérdés: 1. Hová forduljak, hogy felvegyenek a jutasi altisztképző iskolába? 2. Van-e másutt is, mint Jutason altisztképző iskola? 3. Hány éves kortól vesznek fel önkénteseket a honvédség kötelékébe? (V. S., Hedrehely). — **Felelet:** 1. Kérelmével egyenesen a jutasi magyar királyi Kinizsi Pál honvéd altisztképző intézet igazgatóságához forduljon. Tudomásunk szerint az 1931–32. tanévre nem vesznek föl újoncokat. 2. Nincsen. 3. A betöltött 17-ik életévétől.

Kérdés: Hol van a Magyar Méh című szaklap szerkesztősége és kiadóhivatala? (Cs. Jó, Kisbobsza). — **Felelet:** Budapest, IX., Üllő-ut 25. szám alatt. (Országos Magyar Méhészet Egyesület.)

Kérdés: Repülőgépszerező akarok lenni, hol jelentkezhetek felvételre? (K. A., Kisköre). **Felelet:** A székesfehérvári magyar királyi repülőgépezési iskolába való felvétel végett a kérvényt az iskola felettes hatóságához, a magyar királyi Légügyi Hivatalhoz (II. Fő-utca 6. szám) kell benyújtani. A Légügyi Hivataltól egyuttal kérhet tájékoztatást, amelyből megtudhatja a felvétel feltételeit és a szükséges okmányokat.

Kérdés: Gyümölcsfacsemetéket akarok vásárolni, hol vannak faiskolák, ahonnan megfelelő csemetét vehetek? (A. V., Toponár). — **Felelet:** Forraljon a következő faiskolákhoz: Ungváry József faiskolája, Cegléd. Központi iroda: Budapest, VI., Andrásy-ut 54., Török László faiskolája, Budapest, II., Kapu-utca 51., Dániel Gergelyné Pestszentlőrinc, Ungváry László-féle faiskola, Budapest, IV., Veres Pálné-utca 8., stb.

Kérdés: 1. Hol lehet a G. hajszeszt vásárolni? 2. Hol lehet megkapni R. B.-féle hajszeszt? 3. Melyik hajszeszt a jobb? (S. J., Somogyacs). — **Felelet:** Megkaphatja minden gyógyszer-tárban és drogériában. Készítője: Fiedler laboratórium, Budapest, VII., Murányi-utca 40. 2. A Török-féle gyógyszer-tárban, Budapest, VI., Király-utca 12. 3. Mind a kettő jó, hogy melyik jobb, azt nekünk nincs módunkban megállapítani.

Kérdés: 1. Hol van a H. N. című hetilap kiadóhivatala? 2. Harminchat éves háborút viselt földműves vagyok, múlt ősszel nőstültem, amikor is M-ről P-ra költöztem. Új lakóhelyemen azt mondják, hogy nincsen szavazati jogom. Megfelel-e ez a tényeknek? (Ifj. J. Gy., P-d). — **Felelet:** 1. Budapest, V., Vilmos császár-ut 58. 2. Régi lakóhelyén van felvéve a választók névjegyzékébe, minek következtében ott szavazhat. Új lakóhelyén még nincs meg a megkívánt két évi egyhelyben lakása.

Kérdés: 1. Apám 69 éves s 42 ére szolgál ugyanabban az uradalomban. Hová forduljak, hogy apám hosszú szolgálata jutalmul valami kitüntetést kapjon? 2. Hogyan lehet a szülés után kapott májfoltot eltüntetni? (Gy. P., Mosdós). — **Felelet:** 1. Forduljon a főszolgabíró urhoz, aki a főispán útján előterjeszti kitüntetésre édesapját a földművelésügyi miniszter urnál. 2. Forduljon orvoshoz, általában magától szokott elmúlni.

Kérdés: Mennyi az értéke az 1923. évi április havi 1000 koronának? (K. F., Mocsolyás-telep). — **Felelet:** Körülbelül 1 pengő 50 fillér.

HÁROM URFI

SZÉKELY FALUSI TÖRTÉNET

IRTA: FÖLDES GÉZA

(30. közlemény.)

— A minap a Lánchid előtt separtem az utat. Az aszfalt egy helyen megrepedt. A hasadékba gyűlt földből három szál fű nőtt ki. Sokáig néztem a három szál csenevész növénykét. És eszembe jutott az az édes kakukfűves mező, ahol azt hinnéd, a fürjecske éppen melletted mondja: pitypalaty. És egyszerre csak felröppen a megriasztott madár... Ilyenkor a lelkem kizökken a megszokott kerékvágásból.

— És nem akar hazajönni?

— Tudja, Évike, mi az, ha az ember érzi, hogy ott már nincsen keresni valója? Itt söpröm az utcát, gyűjtöm a szemetet... A szemetet, melyet mások hullattak. A piszkot, ami az állatok után maradt az aszfalton...

— Szegény Zoltán...

— Ne mondja ezt, Évike. Nem érzem magam sem szegénynek, sem szerencsétlennek. Szivem még mindig az anyaföldhöz huz... De mégis, ha hallom, hogy a járó-kelők lába alatt kopog az aszfalt, elgondolom: ez az aszfalt csak két ujjnyi vastag és mégis milyen messze vitte az idevaló ember lelkét az édes anyaföldtől. Attól a földtől, melyből mindnyájan vétettünk s amelybe egykor valamennyien viszatérünk... Szánalommal nézek utánuk.

— Eppen azért jöjjön haza.

— Nincsen nekem ott keresni valóm. Multamra nézzek-e? Az élet reményeket oltott a szivembe. A könnyelműségem ezeket tönkretette... Minden emlék egy muló álom, hulló csillag. Fényes ivben rohan az égen... aztán eltűnik. Elvesz a semmisségben.

— Tehát nem jön haza?

— Itthon vagyok, Évike. Itt a lelkem nyugodt. S aki a földet kirugta a lába alól, nagyot vétett... Vezekelni tartozik.

— De legalább Birikének izen valamit?

— Mit izenjek? A sors letarolta multam minden örömét s a jövőndő nem biztat semmivel.

— Megmondjam, hogy már nem is gondol rá? Talán nem is szereti? — és Évike merőn a Zoltán szemébe nézett.

— Hej, gondolok én sokszor reá... talán a napnak minden órájában... és... szeretem is lelkemből...

— Még sem izen semmit?

— A sors úgy akarta, hogy minket egy egész világ válasszon el. Egy utcaseprő ugyan mit izenhet?...

— Zoltán, légy férfi! — vette át a szót most Lázár. Nem sülyedtél el sem az erkölcsi, sem az anyagi fertőben. Emelkedj fel oda, ahova téged tanulásod, jellemed és tisztességed kényszerít. Ne mondd, hogy az érvényesülés utja előled el van zárva.

— Majd gondolkozom ezen is. Talán lehet más-képpen is. Tudja Isten, lesz-e?

— Még sem izensz haza semmit?

— Nem. De meglehet, hogy neked valamikor levelet írok. És abban hátha felelni is tudok a kérdésedre.

— Elvárom, de minél hamarább, — hagyta rá Lázár.

Zoltán vette a szerszámait.

— Tovább kell mennem. Vár a dolog. Isten áldjon mindnyájatokat! — és elment, hogy egyebüti gereblyézza a száraz falevelet.

Évike és Lázár sokáig néznek a távozó Zoltán után.

— Boldog, mert... bolond, — sóhajtja Lázár.

Évike azonban azt mondja:

— Ki tudja?...

XIX.

A ZOLTÁN LEVELE.

A margitszigeti találkozás után két hónapra levelet hozott a posta a Kászonyi Lázár címére. A levelet Zoltán írta.

Lázár biztosra vette, hogy ennek meg kell érkezni. És ezt azért is remélte, mert az elváláskor Zoltán ezt féligmeddig meg is ígérte.

De a Lázár várakozásának ennél biztosabb alapja is volt.

Lázár sehogy sem tudott abba belenyugodni, hogy Zoltán közönséges utcaseprő módon keresse meg a kenyerét. A találkozást követő reggelen elment a városházára. Felkereste a köztisztasági hivatal vezető tanácsosát.

A tanácsos a jelentkezőt azonnal fogadta. Lázár elmondotta, ki az a Barkás Zoltán és miképpen került az utcaseprők szomorú csoportjába.

A tanácsos ur nagy érdeklődéssel és meglepetéssel hallgatta a Lázár információját. Valószággal meghatotta az eset. Megértette, hogy nem züllés útján jutott erre a sorsra. Nem is egy megtévedt ember menekülése ez a társadalom ítélőszéke előtt.

Ez okból várta olyan biztosan a Lázár levelét.

Amint Lázár elhagyta a városházát, a tanácsos azonnal maga elé rendelte Zoltánt. Hogy ez a kihallgatás miképpen folyt le, arról számol be most a Zoltán levele.

Lázár sietve, de úgy is mondhatnók, izgatottan bontotta fel a levelet. Évike is ott állott mellette. A kíváncsiság sem engedte volna, hogy ott ne maradjon. Ezt a kíváncsiságot a levél maga is igazolta, hiszen az mindkettőjüknek szól. Eppen ezért Lázár fennhangon olvasta:

„Kedves Évike és Lázár! Ma telik be két hónapja, hogy a Margitszigeten találkoztunk. Azzal váltunk el, hogy talán valamikor írok nektek. Isten látja lelkem, akkor még nem hittem, hogy ez be is következik. Kivántátok és én nem tudtam ezt megtagadni. Pedig most megvallhatom, ez a levélírás soha szándékomban nem volt.“

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK.

1. Szórejtvény.

X Z $\begin{matrix} S & S & S \\ S & S & S \\ (ö=e) \end{matrix}$

(Beküldte Szabó Itonka Geneshátpusztáról.)

2. Szórejtvény.

NY férfinév (-e)

(Beküldte Boa József Lendvaiújfaluból.)

3. Szórejtvény.

A $\begin{matrix} D & D & D & D & D \\ j\acute{a} \end{matrix}$

(Beküldte V. Balogh László Dögérlől.)

4. Pontrejtvény.

L . n . a . a . u . é . é . n . m . ü .
t . l . k . m . n .

(Beküldte Hetényi Tibor Pilisszántóról.)

5. Szórejtvény.

A épület A okos E
(á=a)

(Beküldte Bak László Lócsról.)

6. Szórejtvény.

zin

(Beküldte Szűcs János Perekedről.)

7. Szórejtvény.

+ ott ott ott
ott ott ott
ott S gally

(Beküldte Jenei Sándor Soltról.)

8. Szórejtvény.

számjegy 2 P 50 f poszt

(Beküldte Kalmár József Jászberényből.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 29-ik számban közöljük.

A 22-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Pontrejtvény: **Egyedül Istené a dicsőség.** 2. Szórejtvény: **Kulipintó.** 3. Szótagrejtvény: **Magyarország édes hazánk . . .** 4. Pontrejtvény: **Élni fogsz hazám.** 5. Számrejtvény: **Magyar bajnál téged várunk, valóra válj édes álmunk.** 6. Szórejtvény: **Májusi gyöngyvirág.** 7. Szórejtvény: **Ruhapróba.** 8. Szórejtvény: **Féltév.**

Helyesen megfejtették: Községi előljáróság (Lipárt), Niklai István, Hornyák György, Böde József, Tóth András, ifj. Nagy István, Bakos Gábor, Benedek Anna, Kéri Jenő, Puskás Béla, Farkas Pál, Német Imre, Vargha Lajoska, Guth Károly, Szabó András, Szekeres Mihály, Kádas János, Bogár József, Kristóf György, Szántó Mária, Pásztor Béla, Kolba Lajos, Fitos István, Pázsith Zsófia, Berki Judit, Rajz Mihály, Feké János, Tömpö Károly, Bagó László, Somogyi Julia, Köröskényi Margit.

Jutalomkönyvet nyertek: **Községi előljáróság (Lipárt), Kéri Jenő (Kerca) és Nagy István (Szendrő).**

A 23-ik számban megjelent rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE.

Június hó 21-én, vasárnap.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Nagykőrös. — Kirakodóvásár: Makó, Szarvas.

Június hó 22-én, hétfőn.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Csögle (sertésvásár bizonytalan), Dömsöd (sertésvásár bizonytalan), Hajduböszörmény, Jászapati, Kadarkut (sertésvásár bizonytalan), Kiskomárom (sertésvásár bizonytalan), Kóka, Mezőkövesd, Mohács, Mosonszentjános, Ócsa, Patca (sertésvásár bizonytalan), Ricsé, Sajószentpéter, Szob, Tiszacséze, Tokaj, Tolnanémedi, Ujszász. — Ló, marha- és sertésvásár: Balassagyarmat, Nagyvács, Pásztó. — Kirakodóvásár: Tatabánya.

Június hó 23-án, kedden.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Apostag, Kölesd. — Kirakodóvásár: Balassagyarmat, Nagyvács, Pásztó.

Június hó 24-én, szerdán.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Bares, Bánokszentgyörgy (sertésvásár bizonytalan), Csorna, Dombóvár, Igal (sertésvásár bizonytalan), Kaba, Körmend (sertésvásár bizonytalan), Mozsóg (sertésvásár bizonytalan), Nagyköny (sertésvásár bizonytalan), Tiszakarád, Zalaszentgrót (sertésvásár bizonytalan), Zákány (sertésvásár bizonytalan), Zsámbék (sertésvásár bizonytalan).

Június hó 25-én, csütörtökön.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Felsővadász, Kisbér (sertésvásár bizonytalan), Lajoskomárom, Nagykálló, Sajtoskál (sertésvásár bizonytalan), Tállya. — Ló, marha- és sertésvásár: Kapuvár.

Június hó 26-án, pénteken.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Nagyarsány, Ráckozár, Rum (sertésvásár bizonytalan). — Ló, marha- és sertésvásár: Mindszent.

Június hó 27-én, szombaton.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Erdősokonya, Karád (sertésvásár bizonytalan), Körösladány, Nemeshetés (sertésvásár bizonytalan), Nyírbék (sertésvásár bizonytalan), Szabadszentkirály. — Ló, marha- és sertésvásár: Battonya. — Kirakodóvásár: Mindszent.

VÁSÁR ÉS PIAC.

GABONATŐZSDE

(Fővárosi árak június hó 15-én.)

KÉSZÁRUPIAC

Buza, tiszavidéki 77 kg-os 14.55—14.70, 78-as 14.70—14.85, 79-es 14.90—15.20, 80-as 15.00—15.30; felsőtiszai és jársági 77 kg-os 14.25—14.40, 78-as 14.40—14.55, 79-es 14.60—14.80, 80-as 14.70—14.85; dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 14.00—14.15, 78-as 14.15—14.30, 79-es 14.40—14.60, 80-as 14.50—14.70. — Rozs, pestv. és egyéb 13.50—13.75; árpa, tak. elsőrendű 17.75—18.25, tak. másodrendű 17.25—17.50, sörárpa, felsőm. 20.00—23.50, egyéb 18.50—19.00; köles 14.50—16.50; tengeri 13.85—14.00; zab, elsőrendű 24.00—24.25, másodrendű 23.50—23.75; korpa 13.40—13.60 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Buza júniusra 14.75—14.76. — Tengeri júliusra 13.50—13.52, augusztusra 13.57—13.58 pengő métermázsánként.

A készárupiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) Míg más évek ezen időszakában az üzlet csendes volt, ez évben a forgalom aránylag élénken mondható. Főleg vörös és fehér kölesnek, szudáni fűmagnak és muharnagnak, rövid tenyészidejű tenyészféléknek oly nagyszámú kereslete van, hogy a készletek lényegesen megseppantak. Tavárépmagja is szép számmal érkeznek már rendelések. Biborheremag. A vetések állásáról kedvező jelentések érkeztek, az utolsó napok részint csapadékos, részint meleg időjárása jó hatással volt. Ha az idő továbbra is kedvező marad, jó középérték várható. A külföldi vetők egyelőre tartózkodók és így az üzlet jelenleg még csendes. A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos jegyzésai nyersárúért, budapesti paritásban, 100 kilonként: köles 14.50—16.50, másodrendű tőkmag 32—33, kék mák 102—104, muharmag 14.50—15.50 P.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 44—50, duplanullás finom tézsliszt 34—42, nullás 34—42, kettős főzsliszt 32—38, négyes kenyérliszt 28—36 fillér kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr (40 kg-ig) magyar 0.60, tarka 0.70, marhabőr (40 kg-on felül) magyar 0.60, tarka 0.80, borjúbőr, hosszú lábál 1.20—1.30, 7 kg-on felül 1—1.10 pengő kilogrammonként.

Gyapju. A magyar piácokon körülbelül 70.000 kg középminőségű fésűs- és szövetyapju kelt el 0.85—1 pengőig terjedő áron. A budapesti gyapjuárverés július 16-án lesz.

Abaktakarmánypiac. Árpakorpa 13.50, borsóhéj 13, borsókorpa 13, buzaaknoly 13, konkolydara 14, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 17, repecpogácsa 12.50, szárított répaszelt 9.50, rozskonkoly 13, rozskorpa 14, rozsocsu 13, rozstakarmányliszt 18, szójababpogácsaliszt, nagyban 24, szójababpogácsaliszt, kicsinyben 26, tőkmagpogácsa 20 pengő.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 6 7—9.50, másodrendű új 6—8, lucernaszéna 5.50—8.50, lucerna- és szénakeverék 6.80—7, almossalma, elsőrendű 3.80 pengő métermázsánként.

Cirokszakál. Takaró szalma (uradalmi) 30—32, takaró szalma (kisgazdától) 28—30, béles szalma (uradalmi) 8—10, béles szalma (kisgazdától) 8—10 pengő métermázsánként. — **Cirokrag** 10 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.88—0.90, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.88—0.90, 1½—2 éves üszök 0.85—0.95, 1½—2 éves tinók 0.85—0.88, fiatal, friss fejős tehén 1.10—1.20 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Lévasár. Csikó 67—120, igás kocsi (nehéz, nyugati fajta) 440—750, igás kocsi (könnyű, nyugati fajta) 200—450, öszvér 75, alárendelt minőségű lovak 45—240, vágólovak 45—220 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökör, középminőségű 60—70, gyenge 48, bika, közép 58—66, gyenge 52, tehén, közép 64—72, gyenge 48, növendékmarha 58—74 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Szürőmarhavásár. Élő borjú, belföldi szópós, elsőrendű 1.12—1.20, kivételesen 1.25, másodrendű 0.90—1.10 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 94—102, közép 104—106, nehéz 106—108, közép 108—112 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Husvásár. Marhabús a nyílt piacokon: Rostélyos, vastag hátszín, felsől, fehér pecsenye, hosszú, gumbólyos felsől 180—320, fartó, lapocka, puha hátszín 180—280, csontos oldal 160—240, szegye, da-zadó 120—180, gulyásnak való 120—200 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 320—420, sütnivaló 180—340, pörköltnek való 120—240 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárdnyhus:** Juhcomb 140—260, gerinc, lapocka 140—180, pörköltnek való 120—160 fillér kilogrammonként. — **Sertéshús:** Friss karaj 260—440, friss comb, tarja, lapocka 210—230, friss oldalas 150—210, füstölt sertéshús, helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalas 200—340, vidéki 240—360, olvasztani való szalonna 132—152, sózott kenyérszalonna 140—180, füstölt 160—220, hárj 156—170, zsíros tepertő 160—200, helybeli sertéshús 149—160 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 220—350, csirke, fiatal 100—300, ruca 200—300, lud 500—1000 fillér darabonként. — **Leült állatok:** Tyúk 200—280, csirke 300—450, hizott ruca 180—200, ujdonság 220—320, lud hizott 180—220, ujdonság 240—320, pulyka, hizott 180—200, lúdudj 700—800, ludzsír és hárj 220—300 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 8—9, főztojás 7—8 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Szarvascomb 250—300, gerinc 320—600, lapocka 150—200, többi része 80—100, őzgerinc 450—500, comb 280—320, többi része 60—120, vaddisznógerinc 250—300, comb 250—300, többi része 100—200 fillér kilogrammonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsca 400—500, ponty 180—260, kárász 140—200, compó 200—250 fillér kilogrammonként. — **Rák:** Folyami rák 10—100 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 32—36, lefőltözött 16, yoghurt 100, aludttej 100, tejszín 280—320, tejföl 130—200, centrifugált teavaj, tömbben 400—440, 10 dekás csomagolásban 440—520, főzővaj 340—380, szedett viddeli 360—380, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—60, juhtúró 240—280, kevertúró 180—240, liptói túró 360—400, juhsajt 240—300, ementáli sajt, hazai 360—500, trappista, hazai 240—320 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa, ujdonság, csomója 6—12, petrezselyem zöldjével, ujdonság, csomója 4—6, zeller zöldjével, ujdonság, darabja 4—8, kalarábé, ujdonság, darabja 4—16, kevert zöldség 80—130, karfiol 140—300, vöröshagyma, ujdonság, csomója 4—6,

vöröshagyma, makói 18—30, fokhagyma, zöldjével, kilogrammja 65—120, fejeskáposzta, hazai 70—80, kelkáposzta, ujdonság 30—100, fejessaláta, hazai 2—12, kötöttsaláta, hazai darabonként 4—12, torma, hazai 60—140, burgonya, ujdonság 46—64, ősz, róza 18—24, nyári, róza 26—36, Ella 14—20, közönséges 10—14, kifli 30—40, tömör csiperkegomba 200—350, mezei csiperkegomba 200—350, szegfűgomba 250—300, étli, vargánya, tinóru gomba 200—300, szárított gomba 800—1600 fillér kilogrammonként; hónapretek csomója 6—16, jánosnapiretek csomója 6—24, ugorka, ujdonság 80—130 fillér kilogrammonként. Eetben savanyított 140—160, vizes 90—120, kovászos 240—300, paprika, ujdonság, apró 7—12, nagy paprika, ujdonság, darabja 16—30, savanyított paprika kilogrammja 100—160, főzőtök kilogrammja, ujdonság 60—100, tök, gyulalt kilogrammja 120—200, paradicsom, ujdonság 400—500, konzerv literje 50—70, zöldbab, ujdonság 120—200, zöldborsó, ujdonság 32—50, kifejtett zöldborsó 140—240, spárga, ujdonság 20—160, sóska 30—50, paraj, tisztított 40—70, gyökeres 20—50 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 100—500, cseresznye 120—180, fekete, aprószemű cseresznye 80—160, erdei szamóca 240—400, kerti nemesített eper 60—140, ananász-eper 80—180, kősméte 50—80, sárgadinnye 500—900, hazai aszaltszilva 72—180, szilvaizé 120—180, gyümölcsizé 140—320, keménybűtű dió 90—140, dióbél 360—560, mogyoró, héjazott 320—360, mandula, héjazott 400—600 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak Szegeden: Édes nemespaprika 1.80—1.90, félédes paprika 1.10—1.30, rózsapaprika 0.80—1, másodrendű paprika 0.50—0.60, harmadrendű paprika 0.25—0.30, csöves paprika, fűzrenként 2—3.80 pengő. **Katozsán:** Édes nemes paprika 1.80—1.90, rózsapaprika 0.90—1.20, másodrendű paprika 0.45—0.65, harmadrendű paprika 0.20—0.25, fűzérés csöves paprika 0.70—1 pengő kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes paprika 340—400, félédes, gulyás 320—360, rózsapaprika 240—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 120—140, pergett méz 140—180, háziszappan 128—160, közönséges szappan 80—120 fillér kilogrammonként.

Szárz fűzők és szárz téscsa. A nyílt piacokon: Lenese 32—64, borsó, hántolt, feles 36—80, bab, fehér, aprószemű 30—50, nagy szemű 48—100, színes 32—52, finom árpakása 80—120, durva 60—80, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A borpiac változatlanul lankha. A kistermelőknél a készletek már meglehetősen meggyérültek, nagyobb urasági tételekből még lényeges készletek eladók és miután a szüreti kilátások egyelőre jók, mindenki igyekszik azokon tudni. Kistermelőknél a bort 1.25—1.35 pengőért (sok helyen már nincs áru), nagyobb termelőknél 1.30—1.40 pengőért kezdve vásárolják, jobb árut természetesen drágábban fizetik. Az árak nektoliter- és Malliandfokontként az termelőhöz értendők.

Szesz és szeszitalok. Az Országos Szesztörzvénytől R.-T. folyó évi május hó 26-án tartott végrehajtóbizottsági ülésében az összes kategóriájú szeszeknek változatlanul jégyszéssé határozta el. Gyümölcs-pálinka. Törkölyszeszben 2.60 pengőn történetek eladások az termelő állomás, készpénzfizetés mellett. Szilvaszeszben a vételekvi állandóan legelőtű és nyári (vörös szilva) áru 5.30, kék szilvaszesz minőség szerint 5.70, prémium áru 6 pengőig kelt el 10.000 literfokontként. **Borprátl. Borprátl államás és minőség szerint 3.40—3.65 pengőn kelt el 10.000 literfokontként, plusz 2 százalékos forgalmi adó, készpénzfizetés mellett.**

Papiac. Tízifűzében az üzlet megállt, mert a folyamatban levő magyar-csehszlovák tárgyalások eredményeként olcsóbb tízifűzárakat várnak. Bükkszáb Budapesten 320—325, cserhasáb 240—250 pengő vanonként. Lombfaneműekben nincs említésre méltó forgalom.

Idegen pénzek vételi és eladási ára június hó 15-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** angol font 27.915 (27.81); dollár 5.72 (5.75); hollandi forint 2.30 (2.31); német márka 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. **Egy pengőnél kevesebbre kerül:** Cseh korona 16.87 (18.89); szerb dinár 10.06 (10.14); francia frank 22.25 (22.55); lengyel zloty 63.95 (64.35); oláh leu 3.42 (3.36); olasz lira 30 (30.15); osztrák schilling 80.20 (80.65) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszokoronás arany 23.9 (24.1); ezüst egykoronás 0.20 (0.26); ezüst régi forintos 0.55 (0.56); ezüst ötkoronás 1.05 (1.06) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Eredeti angol TRIE CHAMPION és saját

készítésű Royal Star kerékpárokat 180 P-40 havi 16 P részlete. **Kerékpár-alkalmazások nagyban:** Arban: Kifüő gum: . . . 5.40 belső 1.80 lán és pedál . . . 2.80

LÁNG JAKAB ÉS FIA
kerékpárnagykereskedés
Budapest, VIII. ker., József-körút 41. szám
Árjegyzék 1000 képpel ingyen Alapítva 1869

Gyűjtünk előfizetőket

a
VASÁRNAP
számára!